

DRAUGAS

PERIODICALS
December 29,
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS - WEDNESDAY, GRUODŽIO - DECEMBER 29, 1999

*****MIXED ADC 606
S176 P6 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12/29/99

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr.250
Kaina 50 c.

Prezidentas palinkėjo neprarasti vidinės santarvės

Vilnius, gruodžio 24 d. (BNS) — Sveikindamas visus Lietuvos žmones su šv. Kalėdomis, prezidentas Valdas Adamkus palinkėjo tikėjimo, atjautos bei vilties.

Jo įrašytą kreipimąsi Kūčių vakarą rodė visos pagrindinės Lietuvos televizijos stotys. „Netrukus Lietuva minės dešimtąsias Nepriklausomybės metines. Per dešimtmetį nemažai pasiektas, kur kas daugiau pasiekti tikėtasi. Kartu su daugeliu Jūsų jaučiu kartėlį, kad laimėję lemtingą istorijos bylą, iki šiol deramai nesusitvarkėme savo gyvenimo“, sakė Lietuvos prezidentas.

V. Adamkus teigė mintimis visų pirma esąs su tais, kurie sėda prie skurdaus šventinio stalo, lydimi skaudžių išgyvenimų, netikrumo ir abejonių dėl savo rytdienos.

„Šiandien kaip niekada turime aiškiai suvokti: esame viena šeima, viena tauta, ir

mus ištikusios nesėkmės bei sunkumai yra bendri. Juos įveiksime tik būdami solidariais, tik padėdami vienas kitam. Tik jausdami mus jungiančių vertybių bendrumą“, kalbėjo valstybės vadovas.

Jis ragino rasti jėgų labiau pasitikėti savimi, šalia esančiais žmonėmis, savo tauta bei Lietuva. „Noriu ir linkiu, kad tikėjimas, atjauta, išmintinga viltis lydėtų mus ir mūsų šeimą. Ši vakarą ir visados. Raskime savyje vidinės tvirtybės, ir mūsų šventės bus šviesesnės“, sakė jis.

„Artėjame prie šimtmečių sandūros. Netrukus pradėsime skaičiuoti paskutiniuosius dvidešimtojo amžiaus metus. Pamažu tolsime nuo šio amžiaus tragizmo ir nuovargio, jei sugebėsime brandinti patikimą ir darnų pasaulį savyje. Jei sugebėsime siekti santarvės su savimi ir kitais“, sakė prezidentas V. Adamkus.

Svarbiausia — neprarasti vilties ir nenuleisti rankų

Vilnius, gruodžio 26 d. (Elta) — Pirmąją šv. Kalėdų dieną ministras pirmininkas Andrius Kubilius televizijos laidoje „Panorama“ kreipėsi į Lietuvos žmones ir pasveikino juos su „šviesiausia metų švente“.

Premjeras savo kalboje sakė, jog šiomis dienomis primta susikaupti, apmąstyti praeitį ir pažvelgti į ateitį. Jis pabrėžė, kad šiais metais jam susitaikymas turi ypatingą prasmę. „Jaučiu pareigą atsipaštyti už tai, kad nepajėgėme padaryti visko, ką žadėjome, kad šiandien esame priversti daryti skausmingus sprendimus“, kalbėjo premjeras.

A. Kubilius sakė suprantąs visus norinčiuosius, kad valstybė aktyviau daugiau pinigų. „Man tikrai nėra malonu būti tuo, kuris skatina susiveržti diržus. Tačiau sakau Jums atvirai — šiandien daugiau pinigų valstybė neturi“, tvirtino jis.

Premjeras mano, kad einant lengvesniu keliu, būtų tekę toliau klysti ir skolas, o augančias problemas sukrauti kitoms vyriausybėms. „Tai suprasdami, mes pasirinkome

sąžiningą ir šaliai naudingą gyvenimo pagal išgales kelią“, pažymėjo A. Kubilius.

Ministras pirmininkas sakė nenoris dėl visko kaltinti kaimynų krizes. Anot jo, galėjo me greičiau ir geriau sureaguoti į jos padarinius Lietuva.

Premjeras pripažįsta ir savo, kaip vieno iš valstybės vadovų, atsakomybę, kad to nebuvo padaryta. Jis sakė nenoris dalyti tuščių pažadų. Pasak jo, kitų metų pradžioje gyvensime dar nelengvai, bet, įtemptai dirbdami, klosime kelią rytdienos pakilimui.

Premjeras dėkojo žmonėms už santarumą, už tai, kad su teikiu galimybe atlikti būtinausius darbus. „Esu pasiryžęs padaryti viską, kad gyvenimas pradėtų gerėti“, sakė A. Kubilius.

Svarbiausia, pasak jo, neprarasti vilties ir nenuleisti rankų. „Mes turime kuo džiaugtis ir kuo didžiulius. Kiti metai yra ir nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo dešimtmetio metai. Kasdienybės šurmulyje nepameskime tų orientyrų ir vertybių, kurie buvo tokie aiškūs prieš dešimtį metų“, ragino jis.

1999-ieji metai politinėms partijoms nebuvo sėkmingi

Vilnius, gruodžio 27 d. (BNS) — Centro sąjungos vadovas Romualdas Ozolas teigia, kad šiais metais Lietuva apėmusi partijų skilinėjimo krizę yra valstybės krizė ir visuomenės nelaimė.

Spaudos konferencijoje pirmaadienį R. Ozolas pastebėjo, kad šių metų krizė „aptrupino“ beveik visas partijas.

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (VATESI) paskutinę šių metų dieną ir pirmąją kitų metų dieną organizuoja Avarinio centro budėjimą, kad kontroliuotų Ignalinos atominės elektrinės (IAE) saugą bei kauptų informaciją apie IAE ir kitų valstybių branduolinių objektų būklę metų sandūroje. IAE tvirtina esanti sėkmingai pasirušiusi pereiiti į 2000 metus ir kritinių datų laikotarpiu gali užtikrinti saugią elektrinės eksploataciją. (Elta)

„Deja, tenka priminti, kad tokiais atvejais, tai yra, lūžių momentais, iš politinio dumblo pakyla daug praieities veikėjų (...) pabunda įvairūs pereinėjai, laikinai prilipę prie kitų partijų ir net pasižymėję kaip vadinamosios asmenybės“, teigė centristų vadovas. Tačiau, pasak jo, dar daugiau atsiranda tokių, „kurie subręsta kitose sferose ir būriais plaukia į labiausiai traukiančias organizacijas arba būriais aplink sėkmės asmenis“.

R. Ozolo teigimu, per prezidento rinkimus taip atsitiko su Artūru Paulausku, dabar tokiu katalizatoriumi tapo Rolandas Paksas su liberalais. „Tai ir dabar, ir ateityje neapibrėžti žmonės, ir visiems partijų vadams su jais bus labai sunku. O valstybei, jei vyriausybė, neduok Dieve, tokių sudarytų dauguma, gali grėsti beda, didesnė už dabartinę“,

Nuskambėjo šv. Kalėdų varpai, nutilo švenčių gaudesys, žmonės, apdalię savo artimuosius kalėdinėmis dovanomis, sugrįžo prie kasdienybės rūpesčių. Tiems, kurie rūpinasi Lietuvos vaikų gerove, darbai nesibaigia net ir švenčių metu. Dovanoti mažiesiems šypseną, gerumą ir geresnį gyvenimą — šių žmonių pareiga ir pašaukimas.

Nuotr.: „Dovana Lietuvai“ konferencijoje — (I eil. iš kairės) Vėlių atstovė Bernyce Aviza, Kaimo vaikų fondo Lietuvoje pirmininkė Regina Švobienė, Lietuvos vėlių organizacijos „Pagalba Lietuvai“ pirmininkė Regina Juškaitė Švobienė, II eil.: Vėlių 102 kuopos Detroit, MI, pirmininkas Vincas Zagrečkas, Vašingtono apylinkės atstovė Elvyra Vodopaliene, „Lietuvos Vaikų vilties“ komiteto pirmininkė Gražina Liautaud, JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė ir JAV LB Socialinių reikalų skyriaus pirmininkė Birutė Jasaitienė.

Šventieji metai atnešė naują viltį

Vilnius, gruodžio 25 d. (Elta) — „Tegul šventų Kalėdų rytas tampa kiekvieno mūsų naujos vilties ir naujos stiprybės pradžia“, palinkėjo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus gruodžio 25-ąją prie Vilniaus arkikatedros bazilikos atėjusiai Šventųjų metų pradžios procesijai.

Kočių vidurnaktį Romoje popiežiui Jonui Pauliui II paskelbus Šventųjų metų pradžią, tokios iškilmės Kalėdų rytą pirmą kartą vyko ir visoje pasaulio katedrose. Amžina kelią į Tėvo namus simbolizuoja jautriai kelienei į Vilniaus arkikatedrą sostinės tikintieji susirinko prie Aušros Vartų šventovės. Atėjo kunigai, klierikai, vienuoliai, parapijų jaunimas, šeimos.

„Ši šventą Kalėdų rytą atėjome pas Dievo Motiną Mariją, kuri prieš 2000 metų padovanojo pasauliui Jėzų Kristų — mūsų Viešpatį“, pradėdamas iškilmes Aušros Vartuose sakė Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Backis. „Šventiausioji Motina, — kalbėjo jis, — lydes mūsų džiaugsmingą procesiją iš Aušros Vartų į Vilniaus arkikatedrą, kur iškilmingai atvėrę duris, įžengsime į Šventuosius Jubiliejinius metus.“

Vilniaus dekanui kunigui Kęstutui Latožai perskaicius ištarauką iš Šv. Luko evangelijos, buvo pagerbta Evangelijų knyga.

Seimo nariai pritarė „solidarumo atostogoms“

Vilnius, gruodžio 27 d. (BNS) — Kelios dešimtys parlamentarų ketvirtadienį savo atlyginimų paprašė pervesti į valstybės biudžetą, o savaitės „solidarumo“ atostogų išėjo daugiau kaip 200 Seimo kanceliarijos darbuotojų.

Kaip pranešė Seimo spaudos tarnyba, norėdami paremti vyriausybės idėją, ketvirtadienį gruodžio mėnesio atlyginimo paprašė pervesti į valstybės biudžetą 59 iš 65 konservatorių frakcijos narių, 10 iš 13 Krikščionių demokratų frakcijos narių, keli Socialdemokratų bei kitų frakcijų nariai.

Kai kurie Seimo nariai perspėjo, kad Seimo nariai, kurie atlyginimą paprašė pervesti į valstybės biudžetą, turėtų būti nemokami atostogų. „Solidarumo“ renginį paremė 234 Seimo kanceliarijos darbuotojai, kurie parašė prašymus suteikti vieną savaitę nemokamų atostogų.

Laisva valia išeiti nemokamų kalėdinių atostogų valstybės tarnautojams pasiūlė Andrius Kubilius vyriausybė. Kol kas nežinoma, kiek lėšų dėl „solidarumo“ renginio sutaupys valstybė. Seime šią savaitę nevyks visuotiniai posėdžiai, tačiau visos parlamento struktūros dirba įprasta tvarka.

Gimęs Dieviškasis kūdikis telydi kiekvieną mūsų žingsnį ne tik šiandien, bet ir per visą mūsų gyvenimą, kad niekada nenutuktų maldinga kelionė į Dievo namus.

Savo sveikinimo žodį arkivyskupas A. J. Backis pakartojo ir lenkų kalba.

Staciatikių arkivyskupas Chrizostomas, iš Aušros Vartų koplyčios kalbėdamas apie džiaugsmą ir amžino gyvenimo viltį nešančią Kūdikelio Jėzaus gimimo šventę, kartu priminė, koks „nelengvas yra mūsų žemiškasis gyvenimas, prisodrintas įvairiomis negandomis, sielvartu“. Arkiv. Chrizostomas pakvietė visus melsis, kad ši šventa giesmė nuolat skambėtų mūsų širdyse, kad įkvėptų mus geriems darbams.

Liuteronų vyskupas Jonas Kalvanas sakė, kad Dievo atėjimas į žemę prieš 2000 metų pradėjo naują žmonijos istorijos etapą. „Viešpaties amžinojo gyvenimo žodis — Evangelija — tėnušviečia mums ir naują tūkstantmečio kelią“, palinkėjo vysk. J. Kalvanas.

Vilniaus dekanui kunigui Kęstutui Latožai perskaicius ištarauką iš Šv. Luko evangelijos, buvo pagerbta Evangelijų knyga.

Grojančiam orkestrui, giedant chorams, tikinčiųjų procesija su kryžiumi, bažnytinėmis vėliavomis ir priekyje nešama iškelta Evangelijų knyga nuo Aušros vartų pajudėjo link arkikatedros.

Nuaidejus fanfarų garsams, Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Backis, iškėlęs Evangelijų knygą, visus palaimino ir įžengė pro arkikatedros duris. Buvo aukojamos Kalėdų šventos mišios. Šventieji metai prasidėjo.

* Kalėdų išvakarėse Lietuvoje apgyvendinta 16 našlaičių iš Cečėnijos. Dešimt našlaičių apgyvendinta Marijampolės rajono Akvilų kaime esančiuose „Vaiko tėviškės“ namuose, o šeši vaikai apgyvendinti pas Kauno priemiesčio Garliavos gyventojus. Jų amžius — nuo 17 metų iki penkių mėnesių. Kaip sakė Tarptautinės parlamentarų grupės Cečėnijos problemoms generalinis sekretorius Algirdas Endriukaitis, našlaičiai išlaikymą finansuoja labdaros fondai, „Caritas“, o maisto produktais remia gyventojai. Našlaičiai Lietuvoje būti turi vizas trims mėnesiams, tačiau A. Endriukaitis teigimu, „našlaičiai priglauti neapibrėžtam laikui, ir ateitis parodys, kiek jie čia bus“.

* Prieš pat Kalėdas Kryžkalnio lietuvių statula garšėjusi kalva pasipuošė iš tolo matomu 14 metų aukščio kryžiumi. Gruodžio 24-ąją, dalyvaujant jo kūrėjams ir prie šios statybos prisidėjusiems žmonėms, jis buvo iškilmingai pašventintas. Projekto ir idėjos autorius Vladas Laurinavičius teigimu, kryžius buvo sukurtas vien geros valios žmonių aukų ir darbo dėka. Šis, vietoj didžiulės Kryžkalnio lietuvių statulos išdygęs lietuvių tautos kancija, kovą ir prisikelimą simbolizuojantis kryžius buvo baigtas montuoti iki šventinio ceremonijos likus vos pusvalandžiui. (Elta)

* Prezidentas Valdas Adamkus gruodžio 30-ąją drauge su Lenkijos prezidentu Aleksander Kwasniewski vienai dienai vyks į Kosovą aplankyti ten tarnaujantių Lietuvos taikdarius. NATO vadovaujamoje tarptautinėje taikos misijoje Kosovo dalyvauja 30 Lietuvos karių iš Kauno jegerių bataliono. Lietuvos kariai nuo rugsėjo tarnauja Len-

Čečėnijos klausimą reikia spręsti Jungtinėse Tautose

Vilnius, gruodžio 28 d. (BNS) — Lietuvos Seimas ragina JAV Kongresą siūlyti Čečėnijos problemos svarstymą Jungtinių Tautų Dekolonizavimo komitete.

Tai skelbiama Lietuvos Seimo kreipimėsi į JAV Senatą pirmininką Al Gore ir Atstovų rūmų pirmininką Dennis Hastert.

Ši laiška pasirašė 78 Seimo nariai, atstovaujantys konservatorių, Krikščionių demokratų, Centro, Socialdemokratų bei LDDP frakcijoms ir keli frakcijoms nepriklausantys parlamentarai.

Trijų lapų kreipimėsi „Dėl čečėnų tautos genocido priežasčių“ nuosekliai išdėstomi Čečėnijos valstybingumo nuo 18 amžiaus faktai, pasakojama apie 19 amžiuje Rusijos įvykdytą kolonizaciją. Išsamiai išdėstomi pastarojo dešimtmečio istoriniai įvykiai, kai 1992 m. Čečėnija nepasirašė Rusijos Federacijos suku-

rimo sutarties, vėliau sekęs 1994-1996 m. karas ir ši rudenį pradėtas naujas Rusijos pajėgų puolimas prieš Čečėniją.

Seimo nariai kreipimėsi pateikia moralinius, istorinius, politinius ir teisinius Rusijos veiksmų vertinimus. Anot kreipimosi, Seimo nariai mano, kad čečėnų tauta turi teisę į apsisprendimą, kurį faktiškai ir teisiškai deklaravo per visą savo istoriją. Be to, šiandien Rusijos vykdomas karas yra tipiška kolonijinis, vykstantis su nusikaltimais prieš žmogiškumą.

„Jeigu mes to nesvarstysime, nepalaikysime demokratinių jėgų Čečėnijoje, iniciatyvą gali perimti nepageidaujamos ir neprognozuojamos nedemokratinės jėgos visame Šiaurės Kaukaze ir už jo ribų“, sakoma kreipimėsi.

Anot laiško, žmogaus ir tautos teisės — ne Rusijos vidaus reikalas.

„Mažeikių naftos“ derybos su rusais įgauna pagreitį

Vilnius, gruodžio 27 d. (BNS) — Mažeikių naftos perdirbimo gamyklai vėl ėmus dirbti normaliu ritmu, Rusijos susivienijimo „LUKOIL“ ir „Mažeikių naftos“ atstovai pranešė, kad baigiama susitarti dėl ilgalaikio bendradarbiavimo su amerikiečių valdoma Lietuvos naftos susivienijimu.

Pasak Rusijos susivienijimo „LUKOIL“ atstovo Lietuvoje Ivan Paleičik, optimizmo teikia neblogai vykstančios derybos su „Mažeikių nafta“ dėl ilgalaikio — 10 metų — bendradarbiavimo. „Nepaisant to, kad susitarti sekasi labai sunkiai, jau suderinome apie 90 proc. pozicijų, ir liko labai nedaug nesutarimų. Mes ketiname suteikti naftos tiekimo garantijas 10-čiai metų ir susitarti dėl naftos perdirbimo“, teigė I. Paleičik. Tai patvirtina ir derybas vedantis „Mažeikių naftos“ vadybininkas tiekimui ir prekybai Patrick Viostat. „Mes deramės dėl tokių tiekimų, kokių reikia

„Mažeikių naftai“ dirbti kitais metais. Mūsų planas yra perdirbti 6-7 mln. tonų naftos“, sako P. Viostat.

„Mažeikių naftos“ Informacijos ir reklamos skyriaus viršininkė Virginija Kristinaitienė pranešė, kad pirmadienį visu pajėgumu dirba pirminio naftos perdirbimo įrenginys, o gluminio naftos perdirbimo įrenginio neskubama paleisti — norima sukaupti daugiau mazuto, kurį perdirba šis įrenginys.

„Mažeikių nafta“ nuo praėjusio trečiadienio vėl gauna žaliavą — iš viso iki metų pabaigos jos bus patiekta apie 200,000 tonų, nafta priklauso Rusijos bendrovei „Jukos“.

Pasak spaudos pranešimų, Rusijos kuro ir energetikos ministerijos patvirtintas tvarkaraštis nenumato naftos tiekimo Mažeikių gamyklai 2000 metų pirmąjį ketvirtį. Jame numatytas tik 375,000 tonų naftos eksportas per Būtingės terminalą.

„Saulėlydžio komisija“ mažins valdininkų skaičių

Vilnius, gruodžio 28 d. (BNS) — „Saulėlydžio komisija“ savo darbą ketina pradėti mažindama rinkos priežiūros institucijų skaičių, antradienį po pirmojo komisijos posėdžio žurnalistams sakė premjeras Andrius Kubilius.

Pasak jo, ketinama palikti žymiai mažiau nei dabar rinkos priežiūros institucijų, tokių kaip kokybės ar veterinarijos inspekcijos. A. Kubilius teigimu, netrukus bus atliktas ministrų darbų patikrinimas ir bus siekiama, kad jos atliktų tik savo pagrindines funkcijas, o kitas perduotų kitoms ministerijoms ar privačiam ūkiui.

Jo teigimu, taip pat bus įvertintas ministerijų priklausančių, tačiau joms visiškai nereikalingas turtas, pvz., poilsio namai.

„Saulėlydžio komisijos“ pirmininkas, vyriausybės sekretorius Algirdas Šemeta teigė, jog komisijos siūlymai nebus derinami su pertvarkomomis kijos batalione, kuris įeina į JAV brigados sudėtį. (BNS)

zinybomis, o iš karto pateikiama ministru kabinetui posėdyje, kur bus priimami politiniai sprendimai.

„Valdymo reforma yra skausmingas dalykas, ir kartais reikia griežtų sprendimų, kad būtų galima ją įgyvendinti“, sakė komisijos pirmininkas.

Pirmame komisijos posėdyje buvo pateikta informacija, jog 1,000 Lietuvos gyventojų dabar tenka 88 biudžetiniai darbuotojai. Panašiai yra ir kitose Baltijos valstybėse bei buvusios Sovietų sąjungos valstybėse, tačiau tai pranoksta Europos bendradarbiavimo ir prekybos organizacijos, besivystančiose Lotynų Amerikos, Artimųjų Rytų bei Šiaurės Afrikos valstybėse vyraujančių santykių.

KALENDORIUS

Gruodžio 29 d.: Šv. Tomas Becket, Gajus, Gedgantas, Gentvilas, Melanija, Naudutė, Silvestras, Toefilė.

Gruodžio 30 d.: Anyza, Augas, Dovydas, Gendrimė, Gražvilas, Irmėna, Sabinas.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

PRISIMINIMAI IŠ SKAUTŲ AKADEMIKŲ VEIKLOS LOS ANGELES

1955-1960 metais

FIL. A. DUNDZILA

Pabaiga

Vasario 2 d. surengtas viešas Klaipėdos atvadavimo minėjimas. Paskaitą skaitė dr. Grigas Valančius, o Mažosios Lietuvos tarmės pritaikytą savo kūrybą deklamavo poetė Elena Tumienė. 1958 m. buvo jubiliejiniai Lietuvių Skautų sąjungos metai. Ta proga LA skautams leidome rotatorium spausdintą laikraštėlį „Laužų šviesoje“. Sumanytojai ir darbuotojų branduolys — LA akademikai V. Variakojis ir A. Dundzila. Leidinio meninę pusę kūrybingai tvarkė akademikams talkinant P. Jasiukonis. Viso išleista šeši numeriai. Šiapus, padėjus akademikų skaičiui, vis daugiau naujų veidų pradėjo rodytis vietinėje skautų veikloje. Štai, Ramiojo vandenyno rajono vadas — M. Naujokaitis. Audronių namuose kovo 23 d. išsugrupavę minėjo Korp! Garbės nario Vydo 90-ą gimtadienį. Kovo 29 d. buvo surengtas muzikos ir dailiojo žodžio vakaras lietuvių visuomenei. Programoje dalyvavo kompozitorius Br. Budriūnas ir rašytojai E. Tumienė, J. Gliuda. B. Raila. Pobūvio metu V. Barmienė pranešė, apie tuometinę padėtį Lietuvoje. Nr. 3 paminėta, kad i LA atsikėlusi Liuto ir Nijolės Grinių šeima sulaukė prieauglio.

Vasarą akademikai jau surengė bene pirmąją Kalifornijos akademikų stovyklą, „MV“ Nr. 4 yra dvi nuotraukos ir aprašymas. Stovykla, pavadinta „Pašlaite“, vyko liepos 4-6 d. Lake Arrowhead kalnuose. Stovyklavo 15 vyresnių skautų ir skaučių, septyni iš jų ASS nariai. Vėliau, rugpjūčio 16-23 d. Kalifornijos skautų bei skaučių stovykloje pagrindiniai vadovais buvo akademikai S. Dobkevičiūtė, J. Navickas ir Rajono vadas M. Naujokaitis. Stovykloje turėjus maitinimo ir atsikaitomybės pareigas, aš „nukaliau“ atsikaitymo vietą, „burnadienį“. Akademikai pavyzdinčiausi skautai ir skautėi įteikė po dovaną — lietuvišką knygą. Knygas laimėjo vėliau akademikais tapę Staldin-

kaitė ir Karuža.

Akademikams talkinant, rusenį LA skautų vadovybė suruošė mūsų skautybės 40 metų gyvavimo minėjimą. Vyko iškilminga sueiga, parodėlė, laužas, skautiška intencija parapijoje aukotos šv. Mišios. Iškilmingoje dalyje V. Barmienė palietė skautijos istorinius bruožus ir ideologinius metmenis. Metų pabaigoje išrinkta nauja akademikų vadovybė: I. Bertulytė, D. Sodeikienė, P. Abelkis, A. Dundzila, A. Vaidiūnas („MV“ 1959 m., Nr. 1).

1959 m. i LA persikėlė fil. Kęstutis ir Milda (Grigaravičiūtė) Mikėnai. K. Mikėnas yra buvęs Korp! VYTIS pirminku, o M. Grigaravičiūtė — ASD pirminkė. Liepos 4 d. savaitgalį prie sraunaus, šalto kalnų upokšnio surengėme antrąją akademikų stovyklą. Vidurines mokyklas bebaigiančiam jaunimui suruošėme pašnekesį — pranešimą apie profesijas ir aplinkės universitetus. To jaunimo atvyko tik keli, atsimenu, pokalbui vadovavo P. Abelkis. Po pokalbio, už dienos ar kitos, gavom pastabą iš parapijos vikaro, nes profesijų bei mokyklų sąrašą nepaminėjome dvasinių pašaukimų ir kunigų seminarijų... Akademikai taip pat talkino ir bendros LA skautų stovyklos ruošime: sutvarkė ir suremontavo stovyklavimo inventorių, vėliau stovyklaujančius organizuoti aplankė. Jei neklystu, tais metais kalnuose ir išskylavome. Vienas iš mūsų pasirodė talentingu gamtos draugu — upokšnyje užtikio gyvū, nedidelių vėžių! Juos lengviausiai buvo gaudyti rankomis naktį, pakrantėse pasišviečiant elektrine lempute. Tą naktį vėžių medžioklė ar žūklė visai gerai pavyko. Sugrįžę dideliame puode virėme savo žūklės laimikį, juokėmės iš J. Navicko pasakojamų komentarių ir, kai kunkuliuojančiam vandenyje vėžiai parausdavę, gardžiavomės žnyplėmis ir uodegoje esančia balta jų mėsą.

Senuosius metus akademikai užbaigė „Didelės mėsos“ žiemos stovykloje, St. Bernard.

ASS 75 metų sukaktuvinėje šventėje, š.m. spalio 15-17 d. vykusioje Orland Park, IL, i filisteres pakeltas sesės Nida Januškytė, Monika Gilytė ir Onutė Utz sveikina fil. v.s. Jonas Dainauskas.

Nuotr. fil. Ramunės Gaizutytės-Papartienės

dino kalnuose. „MV“ 1960 m. Nr. 1 rašoma, kad stovykla tęsėsi keturias dienas, dalyvavo 14 ASS narių. Sportuota patalynomis ir slidėmis. Vakaraus programa vyko prie smilks-tancio židinio pašnekesių, svarstant įvairius gyvenimiškus klausimus, ateities sueigų pobūdį ir supažindinant kandidatus su organizaciniais uždaviniais.

Jau „MV“ Nr. 2 yra džiugi žinia apie narių pakėlimais gausėjantį gretas. Kovo 5 įvykusioje sueigoje ASD spalvas gavo Dalia Andrašiūnaitė (Černienė), Danutė Gustaitė (Janutienė) ir Onutė Sumanaitė; i senjorus pakelti Gytis Kvedaras, Rytis Kuzavinis ir Eugenijus Radvenis. „MV“ nemini, bet man regis, kad tuo metu Korp! spalvas uždėjome ir Donatui Janutai. Tą vasarą i LA sugrįžo ir čia išikūrė inžinerijos daktarą gavęs A. Avizienis.

1960 m. rugpjūčio pabaigoje aš išsikėliau i Cikagą, tad šioje vietoje mano LA prisiminimai bei nuotraukos baigiasi. Tų metų „MV“ Nr. 5 dar yra kronikos apie akademikų metinę šventę, pakelimus bei kitus įvykius. Bet visa tai jau už mano temos ribų.

Visko, visko nesurašysi... Iš anų laikų dar turiu kelias bylas įvairiausių, siųstų ir gautų laišku, kuriuose pribarstyta ir LA akademikų reikalų, reikalų. Tačiau tai lyg mozaikos akmenukai — juos deramai, suprantamai išdėstyti ir suglausti išaiškinti šiandien būtų sunku. Pvz., apie 1960 m. „MV“ keliuose numeruose ar šiaip laiškuose yra užuominų apie vietinės AS (akademikų skautų) Ramovės užuomazgą, kurios neprisimenu ir kuri, atrodo, Sąjūdyje nepri-

TORONTO SKAUTŲ KŪČIOS

Toronto skautų ir skaučių tradicinės Kūčios buvo švenčiamos š.m. gruodžio 5 d. Pri-sikėlimo parapijos saleje. Renginys buvo labai sėkmingas, susilaukęs gausaus būrio dalyvių.

Tradicinius kūčių valgius — dvylika patiekalų sunėšė skautų mamytės. Stalai gra-ziai papuošti, valgiai patrauk-liai išdėstyti. Programai vado-vavo vyr. skaučių „Vaidilūčių“ draugovės vadovės — Dina Bekerienė, Audra Puzerytė, Aurelija Karasiejūtė, Indrė ir Kristina Šakutės ir Loreta Stanulytė-Duz.

Kalėdos. Žvaigždė sidabrine i širdį skaisčiai nusileidus ir laimina Kūdikis Jėzus mūs brangią i mylimą žemę.

Kūčios yra įvadas i Kristaus gimimo šventę. Kūčių vakarienės 12 patiekalų simboli-zuoja dvylika Kristaus apaštalų. Prisiminimai, kad gimęs Jėzus buvo paguldytas ant šieno, dengiant Kūčioms stalą po staltiese paskleidžiamas šienas. Kūčios yra šeimos šventė, kurioje dalyvauti sten-giasi visi nariai. Mes esame skautiškos šeimos nariai, tad susirenkamė savo gyvenamo krašto vėliavėle ir degančia žvakute.

Šiose Kūčiose dalyvavo skautės iš Lietuvos, Kanados, JAV, Australijos, Pietų Ameri-kos ir Vokietijos. Kiekviena atėjo nešinė savo gyvenamo krašto vėliavėle ir degančia žvakute.

Lietuvos sesė ilgesingai prabi-lo: „Kur tu, sesuo gera, kur jūsi draugai, likimo i vakarus ar šaltą šiaurę nueisi? Kur šauks visus varpai Dangaus Taikos gimimo. Kur mus visus nuves žiemos takai balti? Ir atminty atgis Bernelių šven-tos Mišios, ir kaip žarijos visos žvaigždės atsigaugs i širdyje.

tarytum tėviškėn sugrįžus, varpai i giesmės ir vargonų maldos gaus“. Po šių eilučių, visi dalyviai sugiedojo „Ateiki-te, žmonės“ giesmę.

Skautė iš Kanados tarė: „Iš Kanados begalinių plotų min-timis i Lietuvą skrendu aplan-kyti miškų jos augalotų ir eiti sniego nuklotu takeliu“.

Prabilo sesė iš JAV-jų — „Iš Amerikos laisvos padangės mintimis skubu namo aplan-kyt tėvų gimtinę brangią, pa-linkėti šventų Kalėdų džiaugs-mo“. Po to visi sugiedojo „Ty-liąją naktį“.

Australijos sesė: „Neš mane Australijos ikaitės vėjas pa-plaukyt Nemuno vilnim, Ka-lėdos uždegė gyvą viltį, grįžtu aš nešina tavim“.

Sesė iš Pietų Amerikos: „Te-neuzgęsta ši ugnelė mums švietusi per šimtmečių au-dras. Pietų Amerikos lietuviai ją degančią namo parneš“. Ji pakvietė sugiedoti „Linksmą giesmę“.

Sesė iš Vokietijos paprašė sugiedoti „Tyli naktis“.

Tarp šių sesių žodžių, buvo iтеріami draugovių pasirody-mai. Šią programą pabaigus, „Rambyno“ ir „Satrijos“ tuntu dvasios vadovas s. tėvas Au-gustinas Simonavičius, OFM, sukalbėjo maldą ir pakvietė visus dalytis kalėdačiais. Traškejo laužomos plotkeles, skambėjo nuoširdūs linkėjimai. Paskui visi sėdosi vai-šintis tradiciniais valgiais. Buvo platinami bilieteliai lai-mėjimams šokoladinio name-lio, o surinkti pinigai buvo pa-aukoti parapijos prisikėlimo fondui.

Jaunesnieji skautai ir skau-tės garsiu „laukiam, laukiam!“ sutiko atvykusį Kalėdų senelį (s.vytį v.s. Liną Norušį) su do-vanų maišu. Jis jaunuosius brolius ir seses apdovanojo do-vanėlėmis, išklaudydamas jų eilėraščių ir atsakymus i pa-klausimus.

Tuntininkai — s. M. Rusi-nas ir vyr. skautė v.s. Rūta Baltaduonytė-Lemon padėjo visiems už dalyvavimą, pa-linkėjo visiems linksmų šven-

jo. Todėl statau tašką čia. Kas atsimena, gal — kas turi sky-rius bylas ir kam rūpi — lai papildo šiuos prisiminimus, skatinu parašyti išsamiau. O jei ką reikšmingo praleidau — ką gi, atsiprašau.

Prie to, ką išsčiau laiško pradžioje, pridėti galiu gal dar tiek: prie šio rašinio praleides pusantros dienos laiko, jaučiuosi dekingas už paskatini-mą bei progą šiuo būdu vėl pa-lytėti suminėtas asmenis bei įvykius, su jais vėl lyg kartu pabuvoti. LA su tiktais aka-demikams savyje nešioju dide-lę draugystę, pagarbos jaus-mą, už daug ką jiems esu dekingas. I LA sugrįžti — ko-kia nors proga nusikridus, ar kad apie tai tik pagalvojus — man visada nepaprastai malonu.

Beveik po pusšimčio metų—bičiuliški linkėjimai, Korp! VYTIS Ad meliorēm.

Dundza

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį patymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metama	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šėštadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šėštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Rumpilis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

SKAUTYBĖ, TAI...

Gyvenimo mokykla: Skau-tybė papildo mokyklos ir šeimos auklėjimą, užpildo tas spragas, kurias palieka šios institucijos. Skautybė skatina kaupti asmenines žinias, sie-kimą tyrinėti, atrasti, sužino-ti.

Jaunų žmonių judėjimas: Skautybė gali vystyti ir adap-tuoti visur, atitinkdama vie-tines sąlygas bei poreikius.

Tarptautinė organizacija: Skautų organizacija veikia 216 valstybių ir teritorijų.

Augimas: Skautybė nenu-stojo augusi nuo įkūrimo 1907 m. Šiandien pasaulyje yra daugiau nei 25 mln. narių — mergaičių ir berniukų. Per pastaruosius 20 metų skau-tybės gretos išaugo dvigubai.

Atvira visiems: Skautybė, pagal savo principus ir meto-dą, suformuluotus įkūrėjo Ro-berto Baden-Powell'o, yra at-vira visiems, nepaisant rasės, tikybės, lyties.

Malonumas su tikslu: Per pramogą ir nuotykių skautybė siekia savo tikslo — padėti jaunam žmogui vystyti fizi-škai, intelektualiai, socialiai ir dvasiškai.

Kvietimas suaugusiems: Tai galimybė vadovams padėti jaunam žmogui. Taip pat — pagerinti ryšį ir supratimą tarp skirtingų generacijų. Savo tarnyboje vadovai išbando savo vertybes ir igauna patir-ties, tokiu būdu patys tobulėdami kaip asmenybės.

Savonoriška tarnyba: Skautai ir vadovai patys ap-sisprendžia, kada įsijungti i organizaciją ir kada ją palikti. Nevyriausybė, nepoli-tinė organizacija: Skautybė neatstovauja jokiai politinei partijai ar organizacijai. Skau-tai siekia įnešti savo konst-ruktyvų i dēl vietinės bendruomenės ir valstybės labui.

či. Susibūrus i ratą sugiedojo „Ateina naktis“ ir išsikirstė laukti šv. Kalėdų.

v.s. F. Mockus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL.
Pirmas apyl. su Northwestern un-to-diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL.
1 mylia i vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

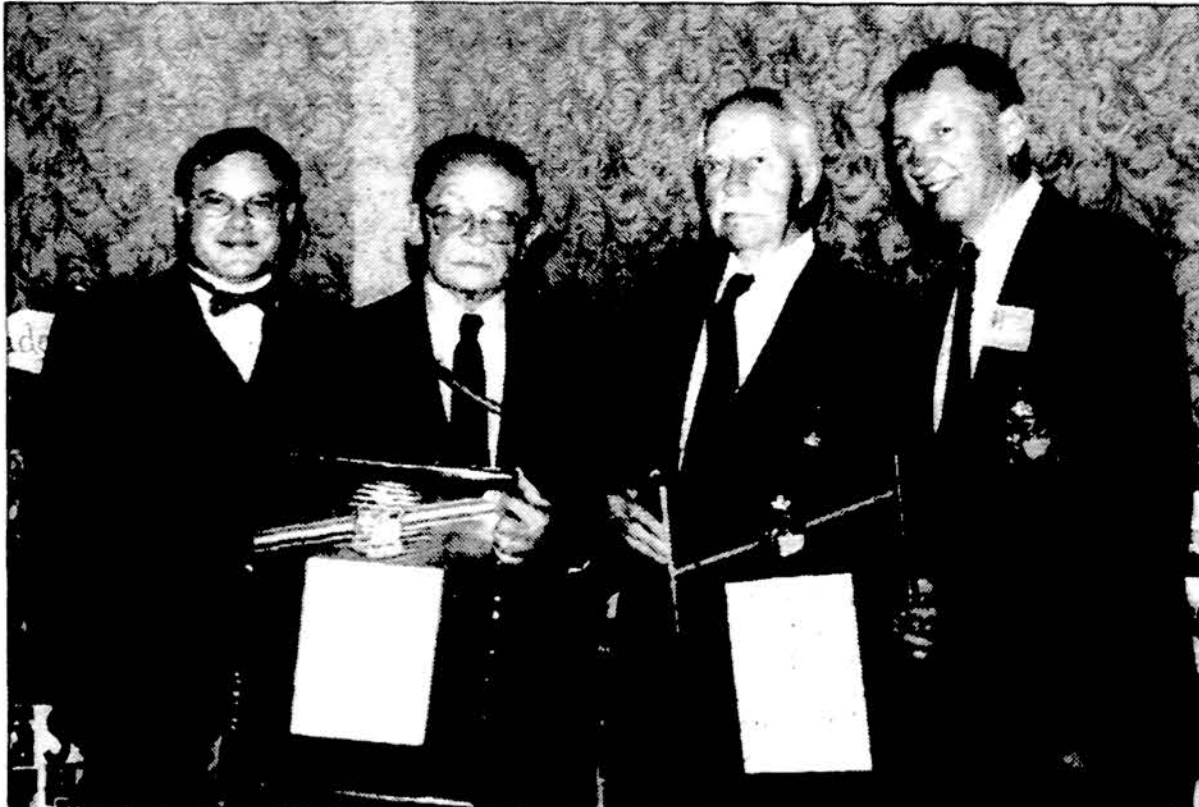
EDMUNDAS VIZINIS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0080
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. PETRAS KISIELIUS
INKSTŲ, POSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2608

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
ŠEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-5236

NIJOLĖ STANKEVIČIUTĖ, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos įsų patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7878

ASS 75 metų sukaktuvinėje šventėje nusipelnusiems Korp! VYTIS Garbės narių pažymėjimai buvo ikeiti fil. v.s. Vytautui Mikonui ir fil. v.s. Edmundui Korzonui. Jų kairėje — Korp! VYTIS CV pirminkas fil. s. Vytenis Kirvelaitis, dešinėje — ASS vadijos pirminkas fil. s. Rimantas Griškėlis.

Nuotr. fil. Ramunės Gaizutytės-Papartienės

ASS 75 metų sukaktuvinio suvažiavimo, š.m. spalio 15-17 d. vykusio Orland Park, IL, Rezoliucijų komisija. Iš k. — fil. Nida Bichnevičiūtė, fil. Vytenis Kirvelaitis ir fil. Bronius Juodelis.

Nuotr. fil. Ramunės Gaizutytės-Papartienės

SKAUSMINGI PRARADIMAI

Kiek Lenkijos piliečių dar laiko save lietuviais — sunku tiksliai pasakyti. Tokios statistikos nieks šioje šalyje neveda, todėl ir duomenys yra skirtingi, priklausomai nuo to, kas jais naudojasi: valdžios atstovai link tvirtinti, kad lietuvių yra apie dvidešimt tūkstančių, patys lietuviai pateikia kiek didesnius skaičius. Bet tuoju priduria: dar vakar tiek mūsų buvo, šiandien jau keliais mažiau. Kasdien tirspta lietuvių gyvenamas plotas: dar šio amžiaus pradžioje Vainio valsčiaus gyventojai išsirinko lietuvių viršaitį, dabar ten nebėra nei vieno lietuvio. Todėl suprantama, kad didžiausias visų Lenkijos lietuvių organizacijų susirūpinimas — kaip sulaukyti, deja, vis sparčiau nutautėjimą.

— Sprendžiant pagal kai kuriuos straipsnius, pavyzdžiui, paskutiniame „Pasaulio lietuvių“ numeryje (1999.10), galima susidaryti įspūdį, kad Seinu-Punsko krašte gyvenantys lietuviai jokių rūpesčių neturi. Ar taip yra iš tikrųjų?

— Atvažiavus iš kitos šalies, gali pasirodyti, kad mūsų Lenkijos lietuvių padėtis yra puiki. Tai gana subjektyvus įspūdis, ypač, kai atvykęs svečias pamato, kokį kultūrinį renginį ir paviešį keletą dienų, o ypač kai palygina mūsų padėtį su savo gyvenamąja vieta. Juolab, kiek žinau, minėto straipsnio „Pasaulio lietuvių“ autorė yra iš Karaliaučiaus krašto. Kiek žinau, ten iki šių metų nebuvo nei vienos mokyklos, kur būtų dėstoma lietuviškai, yra tik fakultatyvai, sekmadieninės mokyklos ir pan. Tad, lyginant su jų padėtimi, galime atrodyti puikiai. Tačiau lyginti nereikia, o būtina atsižvelgti į esamas sąlygas, galimybes, kad realiai galėtume įvertinti padėtį.

— Punsko-Seinų kraštas — tai etninės Lietuvos žemės, kur lietuvių gyvenamas skaičius kiekvienais metais mažėja, ypač tai akivaizdu, pažvelgus į praeitį ir pažūrėjus, kuriose parapijose amžiaus pradžioje dar vykusios lietuviškos Mišios, o dabar lietuviškai kalbančio su žvake nesurasi. Nutautėjimas yra labai didelis, o tai parodo mūsų realią situaciją.

Kita vertus, pastoviai mažėja kultūros, spaudos, švietimo finansavimas. Dėl lėšų stokos šiais mokslo metais buvo sumažintos dvi lietuviškos mokyklos iš aštuonmečių ir trimetės. Taigi, tokiu būdu lietuviško švietimo apimtis Lenkijoje sumažės

trečdaliu.

Problemų yra daug — didesnių ir mažesnių. Viena didžiausių — pasienio užkardos kūrimas Punsko miestelyje. Laisvosios rinkos ir konkurencijos atsiradimas, iš to auganti bedarbystė, žemės ūkio smukimas — smarkiai paveikė mūsų kraštą — daug šio krašto lietuvių, ypač jaunų išsilavinusių žmonių, turėjo išvykti gyventi į kitus miestus. Punsko-Seinų lietuvių yra kaskart mažiau ir kiekvienas išorinis faktorius stipriai juos veikia. Tad iškeliamas į šią mažą visuomenę specialiųjų struktūrų, gali padaryti labai didelę įtaką. Juolab, kad pakis ir miestelio etninė struktūra, į tūkstantį gyvenantį turinti miestelį atsikėlus keliadesimčiai lenkų pasieniečių, ir dar su šeimomis. Šis faktas, be abejo, įtakos ir kultūrinį bei tautinį gyvenimą.

— Guodžio pradžioje Lietuvoje viešėjo Lenkijos piliečių teisių atstovas (ombudsmenas) prof. Adam Zielinski. Vilniuje jis dar kartą išreiškė savo nuostata pasienio užkardos Punsko klausimu, patvirtinęs, kad jos įkurdinimas pažeidžia lietuvių tautinės mažumos interesus. Susirūpinimą šiuo klausimu išreiškė ir Lenkijos lietuvių draugijos suvažiavimas, kuris vyko šių metų lapkričio mėnesį Seinuose. Apie tai daug rašė Lenkijos spauda, o Lietuvos žiniasklaida, atrodo, šių faktų visai „nepastebėjo“?

— Drįstu teigti, kad visa Lietuvos žiniasklaida yra viena didelė problema. Ypatinai nedaug informacijos gauname apie Lietuvos kultūrinį, juolab tautinį gyvenimą, galbūt žiniasklaidai neįdomu, kas vyksta pas užsienio lietuvius. Kad ir toks pavyzdys: lapkričio pabaigoje Seinuose buvo atidengtas paminklas lietuvių poetui vyskupui Antanui Baranauskui. Lenkijos žiniasklaida, ypatinai liberalesnės pakraipos, gan išsamiai rašė apie paminklo statymo istoriją, primenant, kad pradžioje šiam sumanymui nepriėmė ne tik vietos valdžia, bet ir kai kurie Lenkijos Katalikų Bažnyčios atstovai. Lietuvoje gi (nors atrodo, turėtų būti priešingai) apsiribota vien tik „valdiškais“ sausais pranešimais: kas atvyko, kas perkirpo juostą.

— Veikia Lietuvos-Lenkijos parlamentų asamblėja, Lietuvos ir Lenkijos vyriausybės bendradarbiavi-

Lietuvių kultūros centro pastatas Seinuose. Jo statybą truko ketverius metus ir kainavo 9 mln. litų. Statybą finansavo Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vyriausybės. Centras atidarytas 8 m. vasario 14 d. Nuotr. Eltos

mo taryba, taip pat abiejų šalių prezidentų konsultacinis komitetas, kurių kompetencijoje yra tarp tautinių mažumų problemų. Lapkričio pabaigoje Vilniuje vyko Lietuvos ir Lenkijos parlamentinės asamblėjos posėdis, skirtas tautinių mažumų švietimo klausimams. Ar Lenkijos lietuvius tenkina priimta nuotarmė, už kurią — kaip pastebėjo lenkų spauda — vieninai rankas kėlė tiek Lietuvos, tiek Lenkijos parlamentarai?

— Kaip minėjau, Lietuvoje nedaug yra žmonių, kurie žinotų apie mūsų problemas ir rūpintųsi jų sprendimu — „mat, jūs tiek mažai“ — kar-tais pasako vienas ar kitas politikas. Lenkai visai kitaip supranta vienybės ir paramos visame pasaulyje gyvenančių lenkų reikalą. Jiems kiekvienas tautietis yra svarbu. Be to, pastebėjo, kad Jūsų mini-mos tarpvalstybinės institucijos yra palankios Lietuvos lenkų klausimams spręsti, išnaudoja jas, kiek įmanoma. Tuo patiu paruošia Lenkijos visuomenę, kiekvienas po-sėdis, asamblėjos sesijų ar kita proga per televizijos pagrindines programas aiškindami ir rodydami reportažus apie lenkų Lietuvoje „diskriminavimą, persekiojimą ir visokeriopą skriaudimą“. Šiandien, jei pasiklausytum eilinių Lenkijos gyventojų, ką jis žinantis apie Lietuvą, dauguma neabejotinai atsakyti, kad tai valstybė, nepaprastai skriaudianti jų tautiečius. Taip pastaruoju metu yra formuojamas Lietuvos, strateginis partneris, įvaizdis Lenkijoje.

Ką naudingą davė mums Tarpparlamentinės asamblėjos V sesijos nutarimai? Taigi, nieko. Absoliučiai nieko. Kad nesudarytų klaidin-gas įspūdį, jog Lietuvos valstybė mus visiškai užmiršo, noriu pasakyti, kad mes su-laukiame paramos, ypač fi-nansinės. Taigi šiais metais atidaryti Seinų lietuvių na-mai, pastatyti Lietuvos val-stybos lėšomis, lapkričio 28 d. atidengtas, už Lietuvos pi-nigus pastatytas, paminklas Ba-ranauskui. Lietuvos Respubli-kos vyriausybė remia mūsų kultūrinę ir švietėjišką veiklą, jautiame Seimo pirmininko V. Landsbergio paramą, dabarti-nio premjero, buvusio Seimo vicepirmininko Andriaus Ku-biliaus rūpinimąsi.

Tačiau tai paskirų asmenų susidomėjimas, o dauguma neišmano, nei kas, nei kur pas mus vyksta. Be to, mums dažnai svarbesnė politinė, ne piniginė parama, juk pagal vis-us Vakarų Europos standar-tus demokratiškos valstybės privalo remti savo tautines mažumas, o Lenkijoje vis dar nėra Tautinių mažumų ista-tymo, kuris galbūt daug ką galėtų padėti mūsų gyvenime, bent būtų teisinis aiškumas.

Labai mums svarbu yra tai, kad jau juntame Pasaulio Lie-tuvių Bendruomenės globą, kaip ir Kanadoje, JAV, Vokie-tijoje, Australijoje ir Rytų Eu-ropos šalyse gyvenančių lietu-vių solidarumą. Naudodamasi proga, noriu Jums už tai nuo-širdžiai padėkoti savo, ir visų Lenkijos lietuvių vardu, ir pa-linkėti daug sėkmės ir laimės Kalėdų švenčių ir Naujųjų metų proga.

Su Lenkijos Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininke Irena Gaspervičiute kalbėjosi Živilė Ma-kauskienė.

ikrite. Na, vyras pavargęs. Visi vyrai dabar pavargę. Psichologas... Man galvoj netilpo: psichologas „ateities architektas“, ką tik regėjęs, kaip bakterija tampa žmogum, ima spelioti, ar Fafa turi sūnų, ar neturi... Na ir kas, kad neturi? Stvers mažytę bakteriją ir turės. Vakarų išminčių naivumas beribis. Dantys trauka. Laimei, Turas Kurselis susiginėjo su Liberu Ekeretu, ir mano įtūžis atslugo. Vyrai rankose jau laikė vyno taures. Ir aš paėmiau taure nuo padėklo. Gimė Lotynas Sudimantas. Fafa tapo karaliene Lot, turinčia tris vardus. Geras vynas. Turas Kurselis įtikinėjo pašnekovus, kad „Dvylikos patriarchų testamentas“ negalėjo būti parašytas ant vario skardos. Ant papirusų. Tik ant papirusų. Liberas nesiginėjo, tik nosį raukė, galiausiai neištvėrė ir pareiškė:

— Pone Kurseli, nesukite galvos dėl tų papirusų. Abraomas Dona Šlionskietis gyveno prieš keturis šimtus metų. Kumranitų kūrinius pasaulis atrado prieš trisdešimt metų. Tarp šių simbolių laike gyveno devynios Sudimantų kartos, beje, aš manau, kad tu-rėjo gyventi daugiau — bent jau trylika ar keturiolika.

Marijus Mendelsonas pasimėgdamas ragavo skaidrų raudoną vyną.

— Libertas teisus. Viskas mūsų gyvenime yra zenklai ir simboliai, — tarė Marijus. — Mes mąstome stalų ir kėdžių simboliais, o ne stalais ir kėdėmis, kurie tikrai yra. Bet ar tikrai yra? Neįmanoma įrodyti, kas tikrai, o kas netikrai yra. Klausiu: ar tikrai, ar netikrai yra Lotynas Sudimantas?

Šimts perkūnų! Neįmanomus darbus dirba jie, žmo-gėnai, kilę iš bakterijų. Mes plokiame tik ten, kur dar įmanoma. Kad mes padarytume neįmanomą dar-

jos V sesijos nutarimai? Taigi, nieko. Absoliučiai nieko.

Kad nesudarytų klaidin-gas įspūdį, jog Lietuvos valstybė mus visiškai užmiršo, noriu pasakyti, kad mes su-laukiame paramos, ypač fi-nansinės. Taigi šiais metais atidaryti Seinų lietuvių na-mai, pastatyti Lietuvos val-stybos lėšomis, lapkričio 28 d. atidengtas, už Lietuvos pi-nigus pastatytas, paminklas Ba-ranauskui. Lietuvos Respubli-kos vyriausybė remia mūsų kultūrinę ir švietėjišką veiklą, jautiame Seimo pirmininko V. Landsbergio paramą, dabarti-nio premjero, buvusio Seimo vicepirmininko Andriaus Ku-biliaus rūpinimąsi.

Tačiau tai paskirų asmenų susidomėjimas, o dauguma neišmano, nei kas, nei kur pas mus vyksta. Be to, mums dažnai svarbesnė politinė, ne piniginė parama, juk pagal vis-us Vakarų Europos standar-tus demokratiškos valstybės privalo remti savo tautines mažumas, o Lenkijoje vis dar nėra Tautinių mažumų ista-tymo, kuris galbūt daug ką galėtų padėti mūsų gyvenime, bent būtų teisinis aiškumas.

Labai mums svarbu yra tai, kad jau juntame Pasaulio Lie-tuvių Bendruomenės globą, kaip ir Kanadoje, JAV, Vokie-tijoje, Australijoje ir Rytų Eu-ropos šalyse gyvenančių lietu-vių solidarumą. Naudodamasi proga, noriu Jums už tai nuo-širdžiai padėkoti savo, ir visų Lenkijos lietuvių vardu, ir pa-linkėti daug sėkmės ir laimės Kalėdų švenčių ir Naujųjų metų proga.

Su Lenkijos Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininke Irena Gaspervičiute kalbėjosi Živilė Ma-kauskienė.

ikrite. Na, vyras pavargęs. Visi vyrai dabar pavargę. Psichologas... Man galvoj netilpo: psichologas „ateities architektas“, ką tik regėjęs, kaip bakterija tampa žmogum, ima spelioti, ar Fafa turi sūnų, ar neturi... Na ir kas, kad neturi? Stvers mažytę bakteriją ir turės. Vakarų išminčių naivumas beribis. Dantys trauka. Laimei, Turas Kurselis susiginėjo su Liberu Ekeretu, ir mano įtūžis atslugo. Vyrai rankose jau laikė vyno taures. Ir aš paėmiau taure nuo padėklo. Gimė Lotynas Sudimantas. Fafa tapo karaliene Lot, turinčia tris vardus. Geras vynas. Turas Kurselis įtikinėjo pašnekovus, kad „Dvylikos patriarchų testamentas“ negalėjo būti parašytas ant vario skardos. Ant papirusų. Tik ant papirusų. Liberas nesiginėjo, tik nosį raukė, galiausiai neištvėrė ir pareiškė:

— Pone Kurseli, nesukite galvos dėl tų papirusų. Abraomas Dona Šlionskietis gyveno prieš keturis šimtus metų. Kumranitų kūrinius pasaulis atrado prieš trisdešimt metų. Tarp šių simbolių laike gyveno devynios Sudimantų kartos, beje, aš manau, kad tu-rėjo gyventi daugiau — bent jau trylika ar keturiolika.

Marijus Mendelsonas pasimėgdamas ragavo skaidrų raudoną vyną.

— Libertas teisus. Viskas mūsų gyvenime yra zenklai ir simboliai, — tarė Marijus. — Mes mąstome stalų ir kėdžių simboliais, o ne stalais ir kėdėmis, kurie tikrai yra. Bet ar tikrai yra? Neįmanoma įrodyti, kas tikrai, o kas netikrai yra. Klausiu: ar tikrai, ar netikrai yra Lotynas Sudimantas?

Šimts perkūnų! Neįmanomus darbus dirba jie, žmo-gėnai, kilę iš bakterijų. Mes plokiame tik ten, kur dar įmanoma. Kad mes padarytume neįmanomą dar-

GALI LIKTI BE APSAUGOS

Pakrantių apsaugos policijos rinktinės laivai į jūrą galėtų išplaukti, tik esant ypatingai situacijai — lapkričio 24 d. laivų divizionas degalų atsargų turėjo tik vienai parai.

Pasienio policijos skolos už patalpų šildymą, telefoną, transporto paslaugas pasiekė 212,000 litų. Ketvirtą mėnesį pasieniečiai iš Finansų minis-terijos gauna pinigų tik pa-reigūnų atlyginimams ir būti-nosios tarnybos karių maitini-mui. Dėl lėšų trūkumo iki šiol kantriai kentejė ir mažiausiai aimanavę, pasieniečiai „yra įvairių į kampan“ ir nebegali tinkamai atlikti savo pareigų.

Neatmetama tikimybė, kad dėl to padaugės kontrabandos ir kyšininkavimo pasienyje at-veju. Dėl finansinių problemų bus sunku užtikrinti ir Būtin-gės terminalo plūduri apsau-gą. Prognozuojama, kad gruodžio mėnesį pasieniečiams ne-bus mokami ir atlyginimai.

Šiuo metu Pakrantių apsau-gos pasienio policijos rinktinė turi 3 laivus. Pagal susitari-mus su karinėmis jūrų pajė-gomis šie laivai saugo ir kont-roliuoja Lietuvos teritorinę jū-rą. Pasieniečiai taip pat pade-da ir nelaimė jūroje pateku-siems laivams ir žmonėms. Pernai pasieniečiai gelbėjo 68 žmones, šiame — apie 20.

Beje, pasieniečiai niekaip negali atsikratyti 1996 m Lenkijos vyriausybės dovanotų 9 katerių. Jau tuo metu jie buvo moralinei ir technikai susi-dėvėję, naudojo daug degalų. Kateriams remontuoti reikėtų 1,5 mln. litų. Tai neapsimoka, ieškoma būdų, kaip juos nura-šyti ir parduoti aukcione. Ne-reikalingų katerių nėra net kur laikyti.

R.J.

Danutė Bindokienė

Visuomet durys atviros

Pagal „atvirkštini“ laikrodį, kuris skaičiuoja laiką tik iki 8 m. gruodžio 31 d. vidur-naktio, beliko šiek tiek dau-giau kaip dvi dienos iki šio šimtmečio pabaigos. Žinoma, tai tik datos pasikeitimas, ku-rių eilės rikiuojasi kiekvieno žmogaus gyvenime — vienų jau ilgesnės, kitų dar trum-pesnės...

Išskyrus galbūt šį kartą. Kadangi po gruodžio 31 d. metai bus žymimi dvejetuku, o ne vienetu priekyje, visi tiki-si ypatingų pokyčių. Kai kas net bėgsta, kad ateis pa-saulio pabaiga arba bent mū-sų kasdienybės slinktis bus stipriai sumaišyta. Visuotinė isterija dėl galimo kompiute-rių sutrikimo, teroristinių veiksmų ir kitų negerovių, šimtmečio sąvartoje, atrodo, pasiekusi net pačias mūsų gy-venamo krašto valdžios viršu-nes: jau keletą kartų presiden-tas perspėjo apie Naujų metų naktį tykančius pavojus.

Ar tomis tamsiomis pra-našystėmis tikėti, ar į jas nu-moti ranka — kiekvieno asme-niškas reikalas. Tačiau visai nesunku suvokti, kad mūsų gyvenimas po 2000 metų sau-sio 1-osios tekės senąja vaga. Vieniems, kaip ir iki šiol, toje vagoje pasitaikys aštrių uolie-nų, užtvankų, kitiems — jis plauks, ramiai čiurlendamas, spindindamas skaidrių saulės spindulių šokių. Vis tik, kaip kadaise išsireiškė rašyt. Aloy-zas Baronas, buvęs mūsų dienraščio redaktorius, „laikas yra teisingas: jis vienodai į pra-eitį nuplukdo ir geras, ir sunkias valandas“.

„Draugas“ šimet šventė 90 metų gyvavimo sukaktį. Daug gerų žodžių apie buvę para-šyta sveikinimuose ir linkėji-muose, ypač pabrėžiant, kokią milžinišką įtaką šis dienraštis turėjęs užsienio lietuvių gyve-nimui nuo pačių ankčiausių savo dienų iki dabar. Linkėta, kad ir ateities metai „Drau-gui“ būtų palankūs, kad jo skaitytojų ir bendradarbių eilės gausėtų, nes, nepaisant visų elektroninių ir kitokių greitojo susižinojimo priemo-nių, lietuviškas spausdintas žodis kiekvienam lietuvių te-beturį savo vertę.

Kaip lietuviška patarlė sa-ko: „Iš jų burnos į Dievo ausį“ — būtų gera, jei bent dalis tų gražių linkėjimų išsipildytų, tačiau esame ir realistai. Kiekvieną kartą, kai priešpa-sutiniame „Draugo“ puslapyje išspausdinamas mirties pra-nešimas, žinome, kad nete-kome dar vieno skaitytojo.

Deja, eilės nelaukia užimti tų prarastųjų vietos, o Šv. Kazi-miero ar kurių kitų kapinių, priglaudusių mūsų tautiečius amžinajam miegui, adresu laikraščiai nesiunčiami...

„Draugas“ šia skaitytojų mažėjimo problema dalinasi su visa užsienio lietuvių perio-dika (taip pat ir Lietuvoje, nors ten laikraščių prenume-ratų mažėjimo priežastis ki-ta). Mūsų atveju, dėtosios vil-tys į dabar iš tėvynės atvyk-stancius tautiečius kol kas nepasitvirtino. Jie visų pirma teigia, kad „Draugas“, ar ku-ris kitas vietinių lietuvių laik-raštis, neįdomus, žmonės, apie kuriuos rašoma, nepažįstami, jų reikalai — svetimi.

Tokią nuomonę girdime net iš tų, kurie, pavyzdžiui, „Draugo“ niekuomet nėra ma-tę, jie tik „girdėjo iš kitų“. Ar yra kažkokia magiška formulė, kaip būtų galima lietuvišką dienraštį padaryti įdomesni? Pasirodo, kad yra.

Visų pirma reikia tokių žinių, kokios spausdinamos Lietuvos spaudoje — žmog-žudystės, skandalai, išprievatavimai (su visomis detalėmis) ir t.t. Be to, svarbu, kad būtų rašoma apie naujųjų emi-grantų veiklą ir gyvenimą. Su pastaruoju pageidavimu ne-sunku sutikti, todėl dar kartą „Draugo“ redakcija kartoją pasiūlymą visiems lietuviams, ypač senesniams mūsų tarpe ap-gyvenusiems.

Mes periodiškai skirsime vietos — puslapį, dvi skiltis ar mažiau, bet turite patys pa-ruošti medžiagą ir tą vietą užpildyti (kas savaitę, kas dvi, kartą per mėnesį...). Rašykite, kas jums rūpi, siųskite nuo-traukas, tegul tai būna jūsų puslapis, jūsų skiltys. Tegul „Draugas“ būna ir jūsų dien-raštis. Tik nedrįskite prie-kaštauti, kad „mus atstu-mia, nepriima, mūsų veiklos aprašymų nenori...“ Juk iš tuščio ir „Draugo“ redakcija nepasems. Antra vertus, re-dakcijos kolektyvas yra visiškai „integruotas“ — didžioji jo dalis yra kaip tik senesniai at-vykusi iš Lietuvos. Jokios dis-kriminacijos pas mus nie-kuomet nebuvo ir nebus. Ži-noma, žodžiais jūsų neįtikin-sime, tad pabandykite bendra-darbiauti, patys įsitikinsite. Kviečiame visus, ypač neseniai iš Lietuvos atvykusius, draugauti su „Draugo“. Atei-kite į redakciją, susipažinki-mės, pasikalbėkime ir galbūt atrasime, kad mus daug dau-giau dalykų riša, kaip skiria.

LIJUNDRA

PETRAS DIRGĖLA

Iš „Vilties pilnujų“ knygos

GYVENIMO INTRIGA

Nr.11
(Tęsinys)

— Ir teatras, ir teatras man nuostabus! — aistringai plojo rąnkam Kurselis. — Niekas nieko neslepia. Niekas nebijo mirti. Kiekvienas gali prašnekti apie Tešėrą ar Kaplanovą tarytum apie kaimyną. Niekur ki-tur taip nėra. Visur žmonės pirma pagalvoja, ar, ištare pavardę, neužsitrauks nemalonės.

— Turai, mūsų žmonės ištaria „Teofilas Tešėra“ ir neabejoja, kad jo nėra, kaip nėra Turno ar Enejo. Jų juk nėra. Turnas, Mačeda... Enejas, Tešėra... Faunas, Kazatis, Kaplanovas, Trockis — girenams jie visi ta-patūs tuo, kad jų nėra, nebėra. Buvo, taip, buvo gau-sybė kraugerių bjaurių, tačiau — nebėra!

— Suprantu, aš psichologas, — tarė Kurselis. — Kaip jūs ją pavadinot, taip gražiai skambėjo?..

— Fafa.

— Fafa! Ji išsiskyrė su pirmu vyru, sūnaus jam ne-pagimdžiusi. Tėvas, žinodamas, kad dukte nepagimdė, gal negali pagimdyti, apie jos sūnų nekalbėtų. Gal Fafa turi sūnų, gimusi ne nuo jos vyro, todėl slepia-mą? Kad ir kaip būtų — sūnus yra! Niekas dabar ne-gali manyti, kad jo nėra.

— Niekas ir nemano, — burbtelėjau aš. Žiūrėjau į Turą nubėdęs. Turas Kurselis stovėjo priešais mane blaivus. Na, skruostai įkrite. Visų skruostai dabar

ba, turi įvykti stebuklas. Lauk, šunie, kol pastips ku-melė! O nelaimė jau sėdi balne. Pasiginčykim: tikra ji, ar netikra? O gal tik simbolis?

Nesinas vyno taure, išėjau iš koplyčios ir gretimą pa-talpą. Prie užtemdyto lango stovėjo Danas Budginas. Priėjau ir ėmiau jam kalbėti:

— Labas, Danai. Bakteriją jau gavote dovanų. Lot pardavėt. Sūnų jai pirkait. Ar galai sueina? Fifty — fifty?

— Aš nebedirbu banke, — gužtelėjo pečiais Budgi-nas. — Steigia Šventosios uosto direkciją. Aš jau kaip ir ten.

— Kaip ir ten — vadinasi, direktorius. Komercijai, ar ne? Sveikinu, — ir nustrėgau: — Ką tu sau manai! Lietuva yra turėjusi gubernatorių, generalgubernato-rių, prezidentą, didįjį kunigaikštį, karalių, o Švento-sios uosto direktorių dar niekados ji neturėjo! Ko tu čia stovi? Stok šalia karalienės Faustos Ievos Lotynės ir publikai pristatyt: turiu garbės — Danas Pirma-sis Motiejus...

Danas žiūrėjo į mane ramiomis debilo akimis. Pra-leides pro ausis mano žodžius, pristatė jaunutę moterį: — Susipažink, Švarnai. Aida. Aš ją vedžiau.

Neįmanomus darbus bakterijos dirba labai greitai. Mes vėluojame. Laukiame stebuklų. Apstulbę žiūrė-jau į Aidą, kurią Budginas vedė. Ji tebebuvo mergaitė, guldaū galva, tebebuvo mergaitė, galbūt jaunesnė už mano jaunėlę Antanę! Kol aš į ją žiūrėjau, jos akyse pasikeitė keliadesimt nuotaių. Ji dar nebuvo nu-drengta, dar gebėjo akimis išreikšti gausybę subtilių jausmų, kaip kadaise Klarizė Horacio Romoje arba Marija Mancini Paryžiuje.

— Gaila, jus būtų vedęs mano sūnus, — pasakiau Aidai ir nuėjau į pašalį. Stoviniavau prie durų. Niekas prie manęs nepriejo. Stovėjau, laikiau rankoj taure kaip kvailys. Niekam aš nerūpėjo. Kad ir kaip mes peiktuome Žemyną, ji labai kantriai niūniuoja lopsnė. Jos švelnaus balso užliuluotos, bakterijos įtikėjo, kad pajėgų, galinčių joms priešintis, suvis nebėra. Kai į sceną įšoks Karigaila, bakterijas ištiks stabas. Paju-tau nerimą. Išžiūrėjau į vyrus ir moteris, apspitusias Faustą Lot. Mano akys susitiko su Monikos Budrės akimis. Ji pasišaukė mane akimis.

— Ar turi dėžutę? — paklausė, kai priėjau.

Monika Budrė surinko numerį, spragsėdama raudonu nagu. „Labas rytas. Čia aš. Linkiu tau geros die-nos. Per uraganą gerai padirbėjai. Aš, atrodo, tapau mirtininke. Lynoja? Lynoja ir šala? Nepaslyks be rei-kało. Vakare palinkėsiu labos nakties. Sudiev.“ Ji gražino man dėžutę. Ir emė šėlti:

— Fausta Ieva Lotyne, aš sveikinu, sveikinu tave! Kaip man čia gerai! Priskielia Kristus, priskielia ugnis, priskielia bakterijos... Išsivaduoji, klaidžioji... Geri sau vyną... Dieve, kokia aš naivi! — Monikos Budrės akyse sužvilgo ašaros. — Aida, aš bučiuoju, bučiuoju tave! Sandra Aleksandrovna bučiuoja tave! Mylešim tave vi-sos, visos, labiausiai mylės Sandra! Mistikių gyveni-mas taip pat savotiškai žavus, ar ne?

Įsitikinęs, kad niekas ir mane nebežiūri, patraukiau link durų. Koridorijū mane pasivijo kauksintys žings-niai, į parankę įsikibo Monika Budrė.

— Grygas atsisotijo prieš visus. Mazarinis ima Chris-tę, Bezobralovas — mane. Aš imu tave.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ KULTŪROS INSTITUTO VOKIETIJOJE 1999 M. SUVAŽIAVIMAS

Devynioliktasis Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas — mokslinė konferencija įvyko 1999 m. spalio 1-3 d. Annapolise namuose Bad Godesbergo. Suvažiavime skaityti paskaitų pakviesti jauni mokslininkai, kurie savo diplominius ar daktarato darbus rašo lietuviška tematika. Taip buvo norima sudaryti galimybę jiems pristatyti savo darbo rezultatus, juos aptarti su kolegomis ir lietuviams specialistais bei apskritai pasidalyti savo patirtimi. Paskaitose, kurios buvo skaitomos vokiečių kalba, ir diskusijose dalyvavo apie 50 LKI narių ir svečių.

Suvažiavimas prasidėjo penktadienio vakare. Jį sveikinimo žodžiu pradėjo LKI vedėjas dr. Vincas Bartusevičius, nurodęs kiek prieštaringai besiplečiančias mokslinio ir kultūrinio darbo sąlygas Vokietijoje. Viena vertus, subyrėjus Sovietų Sąjungai, buvo pralaužtas vienašališkas vokiečių domėjimasis rusų istorija ir kultūra: gerokai padaugėjo mokslinių darbų bei leidinių ir Baltijos kraštų tematika. Tačiau institucinė parama šiam moksliniam ir kultūriniam darbui yra mažinama: buvo panaikinta baltologijos studijų galimybė Miuncheno universitete, pasidarė neaiški intensyvių Baltijos kalbų kursų ateitis, kėsina masi nubraukti paramos dalį pabėgėlių kultūrinei veiklai, kuri apima ir keletą mokslinių įstaigų, tiriančių Rytų Europos istoriją, nutraukta federalinės valdžios parama Vasario 16-osios gimnazijai ir kt. Visa tai rodo šios pasikeitusios padėties mastą, kai mokslinės ir kultūrinės įstaigos reiamos ne atsizvelgiant į jų reikalingumą, bet į biudžeto padėtį.

Paskaitos ir diskusijos

Pirmąją paskaitą „Mazlietuvų kultūrinė veikla 1871-1914 m.“ skaitė Vytauto Didžiojo universiteto doktorantė istorijos magistrė Silva Pocyte iš Klaipėdos. Pranešėja aptarė mazlietuvų kultūrinį draugijų veiklą, kuri 1885-1919 m. buvo apie 30. Jos nekelė jokių politinių ar socialinių reikalavimų, bet dėjo pastangas išlaikyti lietuvių kalbą. XIX amž. pabaigoje pastebimos ir politinio susiorganizavimo užuomazgos ryšium su rinkimais į Reichstagą ir Prūsijos landtagą, tačiau iki Pirmojo pasaulinio karo nei mazlietuvai, nei didlietuvai nekelė abiejų dalių suvienijimo klausimo.

Heidelbergo universiteto doktorantas istorijos magistras Gintautas Karnuševičius kalbėjo apie Lietuvos bajorų luomą vėlyvaisiais viduramžiais. Jis aptarė lietuvių visuomenės skaidymąsi, kuris matomas jau XIII šimtmetyje, toliau vyko ir XIV bei XV šimtmečiuose. Lietuvių bajorija skyrėsi nuo ortodoksų bajorų ne vien kalba ir tikėjimu, bet ir savo teisine padėtimi valstybėje.

Teisininkas Tobias H. Irmscher iš Koelno kalbėjo tema „Konstitucijos kūrimas ir konstitucijos kūrimo galia Lietuvoje 1989-1992 m.“ Pranešėjas pirmiausia teoriskai aptarė problemą. Pagal tautos konstitucijos kūrimo galios doktriną pati tauta gali faktiškai sukurti sau konstituciją, tačiau ji, kaip tokia, negali veikti. Todėl jos vardu veikiantieji turi būti tam patvirtinti.

Toliau pranešėjas aptarė ir vertino konstitucijos kūrimo

elementus Lietuvoje 1989-1992 metais. Konstitucijos kūrimo proceso pradžioje veikė LSSR Aukščiausioji Taryba kaip *pouvoir constitue*. Nors ji savo įgaliojimų negalėjo pakeisti laisvais rinkimais, tačiau aiškiai veikė pagal daugumos norą. Tokiu būdu ji buvo pakankamai patvirtinta. Vėliau emė veikti laisvai išrinktas parlamentas, o atskirais svarbiais klausimais ir galutinai priimančios Konstituciją — ir balsavimo teise turintis pilietis. Taigi konstitucijos kūrimas ir pati Konstitucija yra pakankamai demokratiškai patvirtinta. Tačiau nuolatinis pritarimas Konstitucijai yra būtinas, kad ji pletojų normatyvią galią kaip valstybės tvarkos pagrindas.

Dr. Yvonne Luven iš Bonnos kalbėjo tema „Naminės gyvates kultas lietuvių ir latvių mitologijoje“. Gyvatė baltų mitologijoje yra gyvūnas, turintis gana didelę religinę reikšmę: ji yra geroji namų dvasia, gyvulių globėja, gyvybės ir gyvumo, vaisingumo ir seksualumo simbolis. Gyvatė turi tolregystės galią, pažįsta gydomąsias žoles, kurios prikelia iš numirusių. Patikimi šaltiniai žino tik naminį, bet ne viešąjį, gyvates garbinimą, be to, toks garbinimas suteikiamas tik žalciams. Žaltyje susijungę mirties ir vaisingumo tikėjimai, nes mirusieji pagal senąjį lietuvių ir latvių tikėjimą užtikrino laukų derlių. Gyvatės buvo deivės Žemynos atributai. Žemynos asmenyje turime moterišką deivę, kuri užtikrina ir gyvybę kosmose, ir rūpinasi mirusiais bei jų atgimimu.

Dr. Martin Jungraithmayr iš Freiburgo kalbėjo apie valstybės ir katalikų bažnyčios santykius Lietuvoje po Antrojo pasaulinio karo. Pirmoje savo pranešimo dalyje prelegentas apžvelgė valstybės ir bažnyčios santykius 1940-1990 metais.

Antroje savo pranešimo dalyje jis aptarė teisinę bažnyčios būklę atsikūrusioje valstybėje, pradedamas nuo 1989 m. kovo 10 d. popiežiaus paskelbto Lietuvos vyskupijų pervertinimo. Lietuva buvo pirmoji Rytų valstybė, kuri tikėjimo ir sąžinės laisvę įtvirtino savo Konstitucijoje.

Galop buvo nurodyti sunkumai, su kuriais susiduria katalikų bažnyčia šiandien. Kunigų trūkumas, jų senyvas amžius ir didelis konservatyvumas, apskritai menkas tikinčiųjų ir jų vadų intelektualinis lygis ateityje gali sudaryti tam tikrų problemų.

Magistrė Christina-Juditha Nikolajew iš Tuebingeno kalbėjo apie ateistines (propagandines) brošiūras sovietinėje Lietuvoje. Paskaitininkė pristatė trijų rūšių tekstų pavyzdžius ir juos analizavo. Brošiūrose gausu apeliacijų ir jausmų, siekiant sukelti skaitytojo dėmesį. Tokiomis brošiūromis žmonės nebuvo vien šviečiami ar bandomi atversti į mokslinį ateizmą, bet kartu jose buvo perteikiama daug žinių apie tikėjimą ir jo išpažinimo atmainas.

Istorijos magistrė Daiva Beranek iš Karlstado kalbėjo apie lietuvių rezistenciją prieš vokiečius 1941-1944 metais. Lietuvių pasipriešinimo tikslas buvo laisva ir nepriklausoma Lietuva, siekiant išlaikyti nepažeistus gyventojus, kultūrą, ūkį. Turėta du pagrindiniai priešais — Sovietų Sąjungą ir Vokietiją. Pirmoji buvo laikoma svarbiausiuoju

priešu. Tipiška šiam pasipriešinimui tai, kad jis buvo neginkluotas, pasyvus ir nebuvo remiamas Vakarų valstybių. Lietuviai nebuvo nei bolševikai, nei nacionalistai, bet darė tai, kas Lietuvai buvo naudinga. Paskaitininkė toliau pristatė lietuvių pogrindžio organizacijas ir jų veiklą, kritiškai vertino VLIKo sėkmes ir nesėkmes.

Paskutinį pranešimą „Istorija ir visuomenė: aktualios istorijos mokslo problemos Lietuvoje“ padarė habil. dr. Alvydas Nikžentaitis iš Klaipėdos — Marburgo. Jis nurodė, kad istorija visuomet ir visur atliko svarbų vaidmenį formuojantis tautos identitetui, o Lietuvoje — labiau nei kur nors kitur. Tačiau lietuvių save identifikuoja tik su tam tikrais istorijos įvykiais, o apie kitus nenori nieko girdėti. Taip istorijos raida nuo 1430 m. iki XIX amž. pabaigos ir 1940-1990 metų laikotarpis yra ignoruojamas. Tik tai, ką lietuvių padarė gero ar svarbaus yra jų istorija, o kur jie klydo ar darė blogo — nenorima priimti kaip sava.

Sukurtos ir tam tikros teorijos — dvių skydų, dvių genocidų ar baltų vienybės teorijos, tam tikros pažiūros ir lietuvių ir lenkų santykius, Mazosios Lietuvos gyventojų kilmę. Šios teorijos negali būti paremtos mokslo duomenimis. Blogiausia, kai tokius mitus skleidžia politikai ir jais grindžia teisę ir teritorijas už Lietuvos ribų. Lietuviai gana kategoriškai savo kaimynus skirsto į draugus, kurie lietuviams nieko blogo nėra padarę (latviai, totoriai, karaimai), ir priešus, kurie lietuvių yra skriaudę (lenkai, rusai, vokiečiai, tydai). Kaip matyti, lietuvių tarp savo kaimynų turi mažai draugų. Po paskaitų vyko gyvos diskusijos, kurių metu pranešėjai galėjo savo mintis patikslinti ir papildyti, o klausytojai pareikšti kritiškų pastabų. Diskusijos ir pokalbiai paskaitose keltų temų klausimais vyko ir laisvu laiku. Baigiamajame pokalbyje dalyviai suvažiavimą vertino teigiamai, nors pranešimų buvo nemažai ir referentai pateikė daug medžiagos. Buvo reikiama mintis, kad būtų prasminga ir ateityje rengti jaunųjų tyrinetojų suvažiavimus, nes tik tokiu būdu jie gali susitikti su kolegomis ir pasidalyti savo patirtimi.

Ansamblio „Kanklės“ koncertas

Šeštadienio vakare koncertavo Lietuvos dailės muziejaus ansamblio „Kanklės“ nariai Virginija Alenskienė (kanklės), Kastytis Mikiška (birbynė) ir Aušrinė Stundytė (sopranas). Jie atliko harmonizuotų lietuvių liaudies dainų ir lietuvių kompozitorių kūrinių programą. Publikai koncertas patiko, ir ji nepažeidė muzikantams plojimų.

Gedimino ordinas LKI vedėjui dr. V. Bartusevičiui

Suvažiavimo metu Lietuvos Respublikos ambasadorius Vokietijoje dr. Zenonas Namavičius LKI vedėjui Vincui Bartusevičiui įteikė LR prezidento apdovanojimą — Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordną už nuopelnus Lietuvos valstybei ir už pastangas garinti Lietuvos vardą pasaulyje bei padedant jai integruotis į pasaulio valstybių bendriją. Bartusevičiaus visuomeninė ir mokslinė veikla pristatė Vokietijos LB pirmininkas Antanas Šiugzdinis.

Vokietijos LB valdybos informacija, 1999 m. gruodis

Nuotr. A. Žiziūno

ŽURNALAS „KELIONIŲ MAGIJA“

Atrodo, kad mūsų tautiečiai Lietuvoje labai mėgsta keliauti. Tuo galima įsitikinti, pavarčius ten leidžiamų dienraščių skelbimų skyrius, kuriuose pilna įvairių turistinių firmų reklamų, siūlančių keliones į Europos bei tolimesnių valstybių kampelius.

Turizmo propaguoja ir specialūs leidiniai — knygos, laikraščiai, ar žurnalai, skirti tik šiam reikalui. Neseniai buvo pradėtas leisti naujas, gana puošnus turizmui pašventas žurnalas — „Kelionių magija“.

Mus pasiekęs 1999 metų trečiasis šio leidinio numeris, kuris save pristato „mėgstantiems keliauti“ žurnalu. Jis yra pilnas rašinių iš įvairių kelionių po pasaulį, ir daugelį turistinių firmų reklamų. Žurnalas iliustruotas gausybe, gana gerai nusisekusiu, spalvotų nuotraukų.

Šiame numeryje nemaža vietos skiriama Amerikai ir jos lietuviams. Jau pats viršelis papuoštas didele Zino Kazėno nuotrauka „Čikagos dangoraižiai“, o jo pirmieji puslapiai skirti Eglės Jaskūnienės pasikalbėjimui su Algimantu Keziu. „Gyvenimas — kaip nesibaigianti kelionė“, kuriame šis čikagietis yra pristatomas, ne vien kaip didelis foto menininkas, bet ir kaip nemažesnis keliautojas.

Kornelija Jankauskaitė šiame numeryje skelbia du straipsnius „Traukiniu iš Los Angeles iki Čikagos“ ir „Čikaga — ne vien tik lietuvių miestas“. Autorė įdomiai nupasakoja savo keltone traukiniu, kurios metu jai pavyko sutikti ir lietuvių kilmės amerikietį, labai norinčią aplankyti Lietuvą. Rašant apie Čikagą, autorė jau apsiėjo be mūsų tautiečių paminėjimo, o straipsniuose davė bendro pobūdžio informaciją.

„Tikrai yra daug ką pamatyti ir pažūrėti Čikagoje“. Tik pinigų turėk. Bet, jei pritruksi, šypsodamasis savo galantiška šypsena, amerikietis atsakys: „It's not my problem“ (tai ne mano problema) — taip rašo K. Jankauskaitė.

Čia randame rašinį apie Kretos salą, apie kelionę autobusu į Turkiją, supažindinama su Hong Kongo miestu. Toliau skaitome egzotiką kvepiančius ispodžius iš Nepalo, paukščių parko Vokietijoje ir kitus straipsnius.

Žurnale neužmirštama ir Lietuva. Virginija Sidaravičienė čia paskelbė straipsnį apie Veisiejų regioninį parką, Saulius Ruzinskas apie kelionę dviračiu pamario keliais.

Taip pat spausdinamas rašinys apie Bilionų piliakalnį (5 km. nuo Laukuvos, Kalnėnų linkui) ir rašoma apie Lietuvos siaurojo geležinkelio („siauruko“) 100 metų sukaktį.

Ši mėnesinė žurnala (jo apimtis — 58 puslapiai) redaguoja Jonas Ignatonis. Adresas — Ukmergės gt. 20-209, 2600 Vilnius, Lietuva.

E. Šulaitis

* Nuo sausio 1 dienos elektros energijos kaina Lietuvoje vidutiniškai už kilovatvalandę bus 2.8 cento arba 18 proc. didesnė nei dabar. Įvairiems vartotojams ji bus skirtinga. Elektros energijos kaina nebuvo didinama nuo 1997 m. rugpjūčio.

SKELBIMAI

**ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI**
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
* garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 681-8654

**Home Health Care Intl.
Agency**
ieško 3 moterų ir 2 vyrų prižiūrėti
vyr. amž. žmones. Reikalinga
anglų k. kantrybė, atjautimas,
vairuotojo leidimas ir patirtis.
Skambinti Phil.
tel. 414-763-2615.

Vilniuje parduodamas namas,
2 aukštų, senamiestyje, netoli
Katedros. Kaina \$250,000.
Skambinti Nijolei, tel. 708-423-
2951 arba 708-863-4146.

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir
virtuvų įrengimas; pnestatų;
keramikos plytelės; "sidings",
"soffite", "decks", "gutters", plėkšt
ir "shingle" etogai; cementas,
dažymas. Turiu darbo draudimą.
S.Benets, tel. 630-241-1912.

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
Office: (773) 444-8899
home: (708) 425-2740
pager: (708) 884-8919

RIMAS LSTANKUS

- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

ATTENTION IMMIGRANTS!

Canada is accepting applicants for
Permanent Residence!
For free information call:
1-773-282-9500.
GTS concentrating in immigration to
Canada
www.immigration-service.com

Ką tik iš Lietuvos atvykusi 50
m. moteris, labai norinti išmokyti
angliškai, ieško darbo. Gali
prižiūrėti vaikus, pagyvenusius
žmones, padėti namų ruošoje ir
gyventi kartu. Darbas gali būti ir
ne Illinois valstijoje.
Tel. 708-229-8594.

* Užsakomieji lėktuvų
skrydžiai, skirti 2000-ųjų su-
tikimui Antalijoje (Turkija) ir
Slovenijoje, atšaukiami į juos
nesurinkus mažiausio keleivių
skaičiaus. Prieš pat šventes
atšaukiami užsakomieji skrydžiai
yra retenybė, o šiais, ju-
biliejiniais metais taip galėjo
atsitikti dėl daugybės įvairių
priežasčių: žmonės yra užšalę
bet kokius pirkimus, be to,
buvo išpūsta 2000 metų datos
problema programinėje skry-
džių įrangoje. Norą Naujuo-
sius metus sutikti užsienyje iš
dalies atgrasė smarkiai kai-
nas padidinusios apgyvendini-
mo įstaigos. (Elta)

**First Personal banko direktorių taryba,
vadovybė ir tarnautojai dėkoja visiems mieloms
„Draugo“ skaitytojams už Jūsų pasiūlykimą ir paramą.**

**Mes prižadame jūsų neapvilti ir visada suteikti Jums
sąžiningą ir malonų finansinį patarnavimą.**

**Linkime Jums ir Jūsų artimiesiems džiaugsmingų
Kalėdų švenčių ir laimingo naujo tūkstantmečio!**

First — Personal Bank
Building Personal Banking Relationships™

LOBBY:
15014 S. LaGrange Rd.
Orland Park, IL
(in the Orland Greens Shopping Center)
(708) 226-2727

DRIVE UP:
15255 S. 94th Ave.
Orland Park, IL
(in the InTrust building)

Malonu priminti, kad gaili visiška išnykti. Šiandien „Naujasis Židinys — Aidai“ knygos rinka lūžta nuo pergryvo. Išleistas liepos-rugpjūčio numeris. Pirmuose žurnalo puslapiuose 100-tojo numerio minėjimo Vilniuje, Bernardinų bažnyčioje aprašymas. Išspausdintos tėvo Juliano Sasnausko, OFM, ir Rūtos Tumėnaitės, Jono Borutos, SJ, Arvydo Bekšto, Irenos Vaišvilaitės, Kazio Bradono, Vytauto Landsbergio ir Petro Kimbrijo kalbos.

„Kaip įkurtas Židinys“ — iš Jono Matulionio 1956 metų atsiminimų. Vienas įtakingiausių Vokietijos literatūros ir kultūros atstovų, poetas, prozininkas ir leidėjas Michael Krueger, sužadintas Balkanų karo, nelabai optimistiškai aprašo „Literatūrinę Europą“. Amerikos vad. „bestselleriai“ užtvindė Europos rinką, tad geri romanai ir apskritai gera literatūra liko merdėti. Bijo ma, kad elektroninės žiniasklaidos priemonės padės kny-

Rūta Marcinkevičienė —

„Treji vartai į Šventą Raštą“. Bibliją lietuviškai jau internete. Yra straipsnis „Katalikų tikybos mokymo programai vieneri metai“. „Apie mokyklų atkūrimą“, — Eumenijaus studija 338 m. prieš Kristų, virsta iš lotynų kalbos. Giedrė Jankevičiūtė — „Visuomenės vedlys ar amato meistras“.

Religijų skyriuje — Arkivyskupo A. J. Bačkio pasikalbėjimas su Pauliu Subačiu, tema „Prieti artiau brolių kunigų“.

Antras ypatingas straipsnis knygų ir žurnalų skyriuje. Bob Mulan knygos „Voices of pain“ arba „Lithuania in transition“ knygos recenzija. Nežinoma, ar autorius amerikietis, ar anglas, ant knygos viršelyje žydiškos raidės. Knyga skirta anglosaksiškai publikai. Vaizduojama posovietinė tikrovė: lietuvių gyvenimas skurde, nedarbas, benamiai našlaičiai, apleisti seneliai, nepilnamečiai nusikaltėliai, vienišos moterys, psichiniai ligoniniai, negerbiamos vaikų teisės. Kaip tyčia, autorius

pasirenka karčiausią Lietuvos gyvenimo dalį. Lietuva atsiliekusi, lėtai modernėjanti, nėra pilietinės visuomenės, diskriminuojamos moterys, tautinės mažumos. Daugiau negu pusė tėvų neįstengia išmaitinti vaikų, didėja mirštamumas, ypač vaikų, didėja skurdas ir blogėja gyvenimo sąlygos. Abortų skaičius lygus gimimų skaičiui, ketvirtis Lietuvos mergaičių iki 15 metų amžiaus patiria kokias nors seksualinio išnaudojimo formas, tą patį kelia psichiatriniai sutrikimai, savižudybės. Pagal Bob Mulan, Lietuva yra antroji juodoji Kalkutos skylė (black hole of Calcutta).

Recenziją parašė Katalyzina Karzienievska. Ji tvirtina, kad Mulan Lietuvos nešmeizija, jo statistiniai duomenys paimti iš UNICEF sluoksnių.

Žurnalo paskutiniuose puslapiuose „Naujojo Židinio — Aidų“ redakcijos personalo nuotraukos ir trumpos biografijos.

Henrikas Kudreikis

* Buvusio valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro Sigito Kakčio žemės sklypą registravusiems darbuotojams skirtos nuobaudos — pažeminta jų kvalifikacija. Viena pareigūnė po šios istorijos pasiprašė atleidžiamą iš darbo. Pažemintos registratūros dabar turės mažiau įgaliojimų, tai atsilieps ir finansiskai — 200 litų sumažės atlyginimai.

* Bendrovė „Lietuvos energija“ siūlys sumažinti nakties elektros kainą vartotojams. Nepaisant praėjusios savaitės priimtų sprendimų vidutiniškai 18 proc. padidinti elektros kainas, dar iki Naujųjų metų bendrovė ketina kreiptis į Valstybinę kainų ir energetinės kontrolės komisiją, siūlydama sumažinti nakties elektros kainas tiems vartotojams, kurie yra įsirengę dviejų laiko įkainių skaitiklius. „Lietuvos energijos“ atstovas sako, jog bus siūloma gerokai sumažinti nakties įkainį, o dienos įkainis gali būti nežymiai padidintas. (BNS)

A. † A. Dr. ELENA BALČIŪNIENĖ

Dr. Elenos Balčiūnienės šeima praneša draugams ir pažįstamiems, kad Elena iškeliaavo pas Dievą 1999 m. gruodžio 26 d.

Gimė ji 1907 m. gruodžio 12 d. Lietuvoje baigė Vytauto Didžiojo universitetą, odontologijos fakultetą. Lietuvą apleido 1944 m. ir iki 1949 gyveno Goettingen, Vokietijoje. 1949 m. atvyko į Hartford, CT, ir 1973 m. persikėlė su vyru Valerijonu pas dukrą į Pompano Beach, FL, kur gyveno iki mirties.

Liidinti duktė Danutė, anūkės — Carla, Aušra ir Donna, proanūkai — Lauren, Alexandra, Cassandra Luke ir Kathryn.

A. † A. BRONIUS KONAUKA

Gyveno Oak Lawn, IL. Mirė 1999 m. gruodžio 27 d., sulaukęs 86 metų.

Gimė Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 50 metų. Nuliūdę liko: žmona Otolija Vitkauskaitė, sūnus Regimantas, marta Liuda, anūakai Audrytė ir Stepas; dukterys Jovita Dalia Juškevičienė, žentas Vytas; Janina Reklaitienė, žentas Gintaras, anūakai Jurgis ir Viktoras; sesuo Regina ir jos vyras Kazimieras Kreivėnai, mirusio brolio Vlado duktė Samaitienė su šeima Lietuvoje ir kiti giminės.

Velionis pašarvotas ketvirtadienį, gruodžio 30 d. nuo 3 iki 9 v.v. Palos Gaidas laidojimo namuose, 11028 South-west Hwy., Palos Hills, IL. Laidotuvės penktadienį, gruodžio 31 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto Velionis bus atlydėtas į Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių Velionis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, vaikai, anūakai, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. David Gaidas, Jr. Tel. 708-974-4410.

A. † A. ADOLPHINE S. SVEN

Gyveno Antioch, IL. Mirė 1999 m. gruodžio 26 d., sulaukusi 83 metų. Gimė 1916 m. balandžio 3 d. Čikagoje. Nuliūdę liko: sūnus Charles Sven ir dr. Robert (Gay) Sven, gyv. Antioch, IL, duktė Sandra Sobey, žentas Richard, gyv. Walnut Creek, CA; sesuo Anna Jokolis, gyv. Hinsdale, IL; 8 anūakai, 15 proanūkų.

Velionė buvo žmona a. a. dr. Charles Sven ir sesuo a. a. Charles ir a. a. Joseph Paulius, duktė a. a. Casimer ir a. a. Žemontius Paulius.

Priklausė A.A.R.P. ir Senior Citizens of Antioch, IL. Velionė pašarvota trečiadienį, gruodžio 29 d. nuo 4 iki 8 v.v. Strang Funeral Home, Inc. laidojimo namuose, 1055 Main St., Antioch, IL.

Laidotuvės privačios po šv. Mišių St. Peter bažnyčioje 557 Lake St., Antioch, ketvirtadienį, gruodžio 30 d., 11 val. ryto.

Nuliūdę: sūnus, duktė, sesuo, anūakai ir proanūkai.

Laidotuvių direkt. Strang Funeral Home, Inc.
Tel. 847-395-4000.

PADEKA A. † A.

ALBERTAS MATULIS

Netikėtai iškeliaavo Amžinybėn 1999 m. gruodžio 10 d. Palaidotas Čikagoje, šv. Kazimiero lietuvių kapinėse gruodžio 18 d.

Širdingai dėkojame kun. R. Gudeliui už maldas ir apeigas, parapijos chorui ir sol. Vaclovui Momkui už gražų giedojimą, Ričardui Sokui už vargonų palydą. Vyčių 112 kuopos nariams už pagerbimą ir pagalbą nešant Velionio karstą, Justinui Šidlauskui už atsisveikinimo pravedimą, muz. Faustui Stroliai, a. a. Alberto bičiuliui, už mielą prisiminimą.

Nuoširdžiai dėkingi draugams, pažįstamiems, sukalbėjusiems atsisveikinimo maldą koplyčioje, dalyvavusiems pamaldose ir laidotuvėse, suteikusiems aukas ir užuojautas.

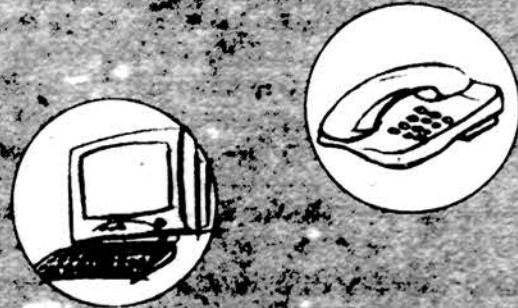
Nuoširdus ačiū Kazimieriui Rožanskui, padėjusiam mums organizuoti laidotuvės.

Nuliūdę: brolis Balys su šeima ir giminės.

Siųskite pinigus per Western Union ir laimėkit kelionę į Lietuvą dviem asmenims!*

Welcome
Home
sweepstakes

Kiekvienas, kuris siųs pinigus iš JAV į Lietuvą ar kitus Rytų Europos kraštus iki 1999 m. gruodžio pabaigos, galės dalyvauti Western Union „Welcome Home“ loterijoje.

Kiekvieną kartą siųsdami pinigus, turėsite galimybę ne tik laimėti kelionę dviem, bet gausite taip vadinamą „scratch card“ kortelę. Kiekviena kortelė jums padės laimėti vieną iš tūkstančių dovanų, kaip pvz. kompiuterį, VCR, lagaminų komplektą, nuolaidą Western Union paslaugoms,

telefono korteles. Western Union siūlo patikimą pinigų persiuntimą per kelias minutes į 75,000 vietovių 176 kraštuose. Lietuvoje mes aptarnaujame 90 vietovių. Geriausia švenčių dovana — pinigai pasiųsti per Western Union!

For more information in English:

1-800-321-4444

Visit our website at www.westernunion.com and win more prizes.

WESTERN UNION MONEY TRANSFER
The fastest way to send money worldwide™

*No purchase necessary. Open to individuals residing in the United States. Void where prohibited. Official Rules, which contain complete details, are found at participating Western Union agent locations. Sweepstakes ends 12/31/99. For full text of Official Rules send a self-addressed, stamped envelope to: InterAccess, Inc., 846 West End Ave., Suite 1A New York, NY 10025.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ši penktadienį, gruodžio 31 d., nei „Draugo“ administracija, nei „Draugo“ redakcija nedirbs. Ketvirtadienį išleisime šeštadieninį „Draugo“ ir kultūrinio priedo numerį.

Dr. Romualdas Kriaučiūnas pristatys prof. dr. Justiną Pikoną kaip akademiką ir psichologą sausio 30 d. pagerbime Dievo Apvaizdos parapijoje, Southfielde, MI. Pagerbimas prasidės su šv. Mišiomis 10:30 val. Po to vyks programa Kultūros centre.

Festivaliai „A World in a Weekend“ – labai populiarūs. Šie renginiai, vykstantys Čikagos kultūros centre (Chicago Cultural Center, 78 East Washington Str., Chicago) pasakoja apie įvairius, su Čikaga susigiminiavusius miestus, kurių yra net 22. Sausio 6-9 dienos renginiai bus skirti Šanchajui ir Senjangui (Kinija), o balandžio 6-9 dienos susitikimai – Lietuvos sostinei Vilniui. Daugiau žinių apie tai tel. 312-744-6630.

KUNIGAS K. TRIMAKAS SUGRĮŽO

Paskutinis sekmadienis prieš Kalėdas gruodžio 19 d. čia lietuviams atnešė nemažą džiaugsmo. Tą dieną šv. Antano parapijos bažnyčioje lietuviškas mišias vėl laikė iš Lietuvos sugrįžęs šios parapijos lietuvių sielovada vadovaujantis kun. dr. Kęstutis Trimakas.

Lietuviai parapijiečiai vėl turėjo progą klausytis prasmingo kun. K. Trimako pamokslų. Reikia pažymėti, kad prieš pamaldas prie altoriaus buvo uždegto keturių žvakių, simbolizuojančių keturis advento sekmadienius. Tai atliko vienas iš seniausiųjų šv. Antano parapijos narių, didelis lietuvių veikėjas dr. Petras Kisielius ir pats jauniausias šių mišių patarnautojas, vienos iš bažnyčios choro vadovų Giedrės Nedveckienės sūnus Tomas.

Per sekmadieninį pabendrąvimą po pamaldų susirinkusieji bent trumpai galėjo išgirsti kun. K. Trimako išpuosulius iš Lietuvos. Iš tėvynės grįžęs veiklus kunigas pažymėjo, kad jo darbo laukas Lietuvoje vis plečiasi, ir kad jis jau nespeja visko aprėpti. Daug laiko atima magistrantų bei doktorantų ugdymas, jų

darbų skaitymas. Lyg ir juokais kalbėtojas išsireiškė, kad kai kurie studentai jį vejasi į Vilniaus oro uostą, kad galėtų parodyti savo diplominius darbus.

Šalia pagrindinių užsiėmimų Kauno kunigų seminarijoje, Vytauto Didžiojo universitete, kun. K. Trimakas, taip pat darbavosi Kretingoje, Klaipėdoje, Marijampolėje, net ir Sauliuose, kur dalyvavo vienoje konferencijoje. „Butų gerai, kad praplėstumėte mano atostogas Lietuvoje“, – kreipėsi į susirinkusius kun. Trimakas, kuris dabar jau kiekvieną rudenį praleidžia tėvynėje.

„Ekonominė padėtis Lietuvoje labai sunki, nežinia, ko susilauksime rytoj“, – aiškino kalbėtojas, pridėdamas, kad „reikia tikėtis, jog Rusijos meška nesusigrąžins Lietuvos“.

Kadangi kun. K. Trimakas turėjo skubėti į ateitininkų ruošiamas Kūčias, Jaunimo centre, tad neturėjo laiko plačiau aptarti kitų įvairių klausimų. Pokalbio vedėjas P. Kisielius bei kiti susirinkusieji dar spejo jam pateikti pora klausimų. Vienas jų lietuvių rašymą studentams.

Jonas ir Lionė Miežinskai šiomis dienomis persikėlė iš Hot Springs, Arkansas, į Oak Lawn, IL. Prieš leidžiant Hot Springs vietovę, lapkričio 2 d., Irena Sirutienė jiems suruošė išleistuvių pietus. J. ir L. Miežinskai buvo gražiai pavaišinti ir apdovanoti 65 dol. dovana. Pridėję, kad susidarytų 100 dol., įteikė „Draugui“ auką. Jonas Miežinskas, atvyko į „Draugo“ redakciją, susipažino ir prašė pasakyti, kad visiems Hot Springs lietuviams abu žmona yra labai dėkingi. O „Draugas“ dėkoja Jonui ir Lionei Miežinskams už 100 dol. auką, linkėdamas sėkmės naujoje gyvenvietėje.

Čia kalbėtojas prisipažino, kad „kietas“, daug iš studentų reikalaujantis dėstytojas. Taip pat pažymėjo, jog teologijos pamoksluose yra daugiau studentų negu studentų.

Pokalbio vedėjas P. Kisielius susirinkusiems vėliau pristatė tik prieš porą dienų iš Palangos atvykusią viešnią Reginą Norkuvienę.

Si moteris savo akimis matė Lietuvos pajūrį nusiaubusį uraganą bei jo padarytą žalą, kuri įvertinama ne vienu milijonu litų, bet kuri pareikalavo ir kelių gyvybių. Kalbėtoja nušvietė liudnį šių dienų padėtį Lietuvoje. „Darbų čia nėra, butus išlaikyti sunku, žemės ūkis sužlugdytas“, – taip trumpai apibendrinė R. Norkuvienė.

Kiek viltingiau į gyvenimą Lietuvoje pažvelgė Aldona Zailskaitė, sakydama, kad ten yra ir nemaža pravaikščių. Ji teigė, jog parapijos vyksta daug džiugių dalykų ir religija gali išgelbėti žmones nuo pražūties.

Nepaisant, kad kitas sekmadienis bus Kalėdų antroji diena, buvo nutarta vėl susitikti ir pratęsti diskusijas įvairiais klausimais.

Ed. Šulaitis

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3306 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

VINCAS KUDIRKA
(1858-1899)

Šiais metais lapkričio 6 d. suėjo 100 metų nuo V. Kudirkos mirties. O šių metų gruodžio mėn. 31 d. sueina 141 metai nuo jo gimimo. 1898-IX.15 parašė Tautišką giesmę, kuri vėliau tapo Lietuvos himnu.

Jei ne Basanavičius ir V. Kudirka, vargiai mes būtume šventę 1918 m. Lietuvos Nepriklausomybę. Todėl šiais V. Kudirkos jubiliejiniais metais, verta nors trumpai jį prisiminti ir paminėti.

Jis gyveno rusų okupacijos metais. Kovojo prieš rusų valdžią žodžiu ir raštu. Redagavo laikraštį „Varpa“, kurį spausdino Tilžėje, o knygnešiai nešė ir platino Lietuvoje. Čia jis rimtais ir pajukiančiais straipsniais pasisakė prieš okupaciją ir reikalavo, kad kiekvienas lietuvis turi tvirtai pasiryžti kovoti už tautos laisvę ir nepriklausomybę. Lietuviai išgirdo jo balsą ir atėjus laikui, įvykdė jo reikalavimą.

V. Kudirka yra reikalingas ir mūsų laikams. Nors Lietuva skaitosi laisva ir nepriklausoma valstybė, bet dar daug liko komunistinio palikimo. Dar daug jų paliktų bakterijų silpnina Lietuvos fizinį ir dvasinį kūną. Kudirkos varpas dar turi skambėti ir dabartinėje Lietuvoje, ir už Lietuvos sienų. Nes dar yra tautiečių, kurie už auksą ir gaudas valgio šaukštą, pasiduoda kitautautiams. Dalko mūsų gražią kalbą ir ne retai ją niekina, pakeisdami ją kitautautių kalba. Tępsime V. Kudirkos dvasią ir tegul vėl skambina savo stebuklingu „Varpo“ balsu!

Redaktorius

KALĖDŲ RYTAS

Šventas rytas Kalėdų Jau visai netoli.
Balto šerkšno parėdu Stovi eglė grakšti.

Žybsi žvaigždės padangėj,
Šypsos mėnuo placiai.
Puošia eglė Kalėdų Mokinukų šimtai.

Ant šakelių kabina,
Jie žaislus įmantrius,
O lentoj išvingiuoja:
— Su Kalėdom visus!

Mokytoja
Violeta Pakalniškienė

KALĖDOS IR KŪČIOS MANO ŠEIMOJE

Kūčias švenčiame su visa giminė. Kiekvienais metais jos būna pas skirtingą asmenį. Visi kartu pavalgome, o pas kiau darome, ką tik norime.

Pasikeičiamė dovanomis ir padėkome vieni kitiems. Apie dvyliką valandą grįžę namo, pasidaliname savo šeimos dovanomis. Kalėdų dieną, kiekvienais metais, vaziuojame į svečius. Ten ateina Kalėdų senelis ir padalina daugiau dovanų. Gavę dovanas, pasidžiaugiame jomis ir toliau linksminamės. Taip mes praleidžiame šventes.

Rasa Miliūnaitė
Čikagos lit. m-las 9 klasės mokinė

PAGYRAS ROPĖ

Ropė kartą gyrėsi:
— Aš su medum labai skani!
— Liaukis gyrisi ir eik šalin! — tarė jai medus. — Aš ir be tavęs skanus.

Ksaveras Sakalauskas
Vanagėlis

KALĖDOS PAS ZUKUTĮ (Tęsinys)

Kai visi namiškiai, susėdę prie gražiai paruošto Kūčių stalo, pavalgė vakarienę ir Aldytė apsidžiaugė gautomis dovanėlėmis, jai mamytė pasakojė, kad šią naktį prieš daugelį šimtų metų tolimame krašte gimė gerasis Dievulis. Aldytė žinojo, kad Jis labai myli gerus vaikučius, ir ji norėjo būti gera geras. Jis gimė tvartelyje, tarp gyvulių, bet karaliai atėjo jo pagarbinti ir atnešė Jam dovanų. Ir dabar ši naktis yra šventa. Net gyvuliai vidurnaktį kalbasi tarp savęs ir pasidaro labai geri. Piktasis vilkas tada nedrįsta užulti kiškio, ir vagnas pajunta savo širdyje gailėtį dėl dienos sudraskyto paukštelio...

Mamytė bepasakodama nurengė Aldytę ir paguldė ją į minkštą ir švarų patalėlį.
— Ar ir zuikutis šventia Kalėdas? — paklausė ji mamytę jau migdydamosi.
— O kaipgi, vaikeliai? Ir jis savo mažutėje namelyje po eglaitę sėdė prie Kūčių stalo.

Aldytė netrukus užmigo. Gal buvo pats vidurnaktis. Mergaitė staiga pakilo iš savo lovytės. Patylomis apsirėngė drabuželiais. Nė mamytės pagalbos nereikėjo. Užsivilko šiltą viršutinių. Galvą apavių turėjo skarele ir ant pirštų galų pritykino prie durų. Atsargiai jas atsidarė, kad nesužalotų. Išėjo į tamsią priemenę, bet ir čia nebuvo baugu — juk dabar šventoji naktis, kai nieko blogo negali atsitikti. Susigrabinę duris ir išslinko į lauką. Mėnulio šviesoje baltavo apsnigtos medžių šakos, o sniego paviršius buvo nubarstytas spindinčiais blizgučiais.

Pranas Naujokaitis
(Bus daugiau)

PARTIZANO DIENORAŠTIS

Buvo vidurnaktis. Mėnulis buvo plonas ir šviesos nedavė. Mesėjome pasiimti maisto iš ūkininko. Kaime gavome du kepalus duonos, vieną ilgą dešrą ir vandens. Tai turėjo pamaitinti 15 žmonių tą dieną. Nebuvo daug. Mes grįžome į savo namelį po žemę. Čia mes sutikome savo sargą ir įėjome į vidų. Pavalgėme. Ant rą valandą ryto gavome žinią, kad ateina rusai. Mes vėl išėjome ir susijungėme su keliomis kitomis grupėmis. Rusai jau buvo suradę vieną paslėptą namelį ir jį susprogdino. Mes paslėpėme kelias minutes ir patys pasislėpėme. Kai rusai atvyko, kelios minutes susprogdino. Tai juos išgąsdino ir jie iškeliavo. Mes dienos metu miegame, o naktimis dirbame. Kai pamiegoję pabudome, keli išėjo pamedžioti, o kiti sudarė vakaro planus. Medžioklei pasibaigus, eisme ieškoti vietų, kur rusai laikosi. Jų niekur nematėme, todėl grįžome namo.

sai jau buvo suradę vieną paslėptą namelį ir jį susprogdino. Mes paslėpėme kelias minutes ir patys pasislėpėme. Kai rusai atvyko, kelios minutes susprogdino. Tai juos išgąsdino ir jie iškeliavo. Mes dienos metu miegame, o naktimis dirbame. Kai pamiegoję pabudome, keli išėjo pamedžioti, o kiti sudarė vakaro planus. Medžioklei pasibaigus, eisme ieškoti vietų, kur rusai laikosi. Jų niekur nematėme, todėl grįžome namo.

Vytas Bradūnas,
Baltimorės Karaliaus
Mindaugo lit. m-las
mokinys. („Mūsų metai“)

GALVOSŪKIS NR. 36 ATSAKYMAS

Šis prietaisas vadinasi teleskopas.

GALVOSŪKIS NR. 37 ATSAKYMAS

Piešinelyje yra vaizduojamas JAV prezidentas Adams.

GALVOSŪKIO NR. 38 ATSAKYMAI

Kryžiažodžio palyginimai: 1. Plaukai juodi kaip sabalas. 2. Raudona kaip žibury. 3. Stovi kaip pempė ant kupstelių. 4. Akys žiba kaip sagys. 5. Dantys balti, dideli kaip kultuvės. 6. Išsitiesęs kaip karosas. 7. Sėdi kaip supuolis eglėje. 8. Šypsoi kaip geležinė radė. 9. Spokso kaip dūzdas į kiaušinius. 10. Baltas, kaip pernyktis sniegas. 11. Nosies kaip agurkas.

GALVOSŪKIO NR. 39 ATSAKYMAI

Lietuvos vietovių pavadinimai su „gala“: Ariogala, Baisiogala, Betygala, Dievogala, Maišiogala, Ramygala, Tendiogala, Vendiogala, Vitogala. Gali būti ir kitų vietovių pavadinimai.

GALVOSŪKIO NR. 40 ATSAKYMAI

A. Iš paukščių, pvz. žvirblis nemoka vaikščioti žingsniuodamas, jis tik strikiuoja. B. Saulės skersmuo yra 109.5 kartų didesnis už Žemės skersmenį. C. Skrisdama iš Klaipėdos į rytus, pasiektume Latviją. D. Muzikinis gaidų ženklas „sharp“ Europoje yra vadinamas „diez“, o ženklas „flat“ ten yra vadinamas „bemol“. E. Kai Jadvyga tekėjo už Jogailos, ji buvo 12 metų amžiaus. Jai šios vedybos buvo jau antrosios. Ji mirė 1399 metais, būdama vos 25 metų amžiaus. Ji priešinosi Vytauto pastangoms stiprinti Lietuvos valstybės savarankiškumą. Popiežius Jonas Paulius II 1997 m. paskelbė Jadvygą šventąja (V. Sruogienės „Lietuvos istorija“ 176-182 ps., Čikaga, 1996 m. A. Šapokos „Lietuvos istorija“, 122 ps.).

GALVOSŪKIS NR. 56

Pasitūrėję į enciklopediją parašykite, kas buvo Benvenuto Cellini; jis buvo žymus 16 šimtmečio a. amuikų dirbėjas, b. artistas, c. auksakalys. (5 taškai)

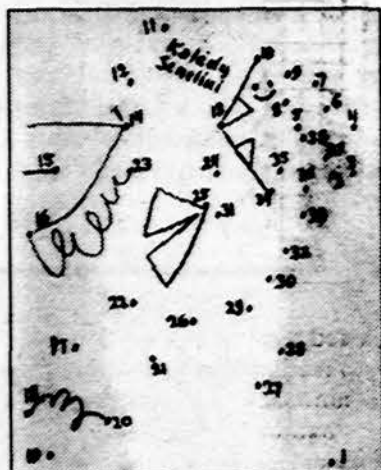
GALVOSŪKIS NR. 57

Sukurk (parašyk) trumpą

pasakojimą, kuriame gyvulių ar žvėrių vardai būtų pavartoti perkeltine reikšme: pvz. meška, kiaulė, lapė ar kt., kad tiktų žmonių charakteriui paaiškinti, kaip pasakėtose. (5 t.)

GALVOSŪKIS NR. 58

(Piešinėlis). Sujungę taškus sužinosite, kas slepiasi šiame piešinyje. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 59

Lietuvos filosofui Vydūnui pernai suėjo 130 m. nuo jo gimimo. Ta proga, pasinaudoję literatūra, atsakykite į kryžiažodžio klausimus: 1. Kas sužavėjo Vydūną lietuvių liaudies dainomis? 2. Kuriamė Silutės apskrityje kaime gimė Vydūnas? 3. Koks buvo jo vardas? 4. Tikroji Vydūno pavardė. 6. Jis buvo lietuviškų dainų giedotojų choro... 6. Prūsų lietuvių kentejo dėl lietuvių kalbos ir tradicijų niekinimo, nes vyko šio krašto... 7. Vydūnui teko kentėti nuo fašistų jėgų... neapykantos. 8. Kaip vadinosi žurnalas, kurį leido Vydūnas? 9. Ko Vydūnas nevalgė? 10. Kur jis gyveno nuo 1894 m. 11. Kas iš mažens išugdė Vilniui pagarbą lietuvių kalbai, lietuviškiems papročiams? 12. Kaip Vydūnas norėjo keisti žmogų ir pasaulį? 13. Pavardė mokslininko, tyrinėjusio Vydūno gyvenimą ir kūrybą. 14. Kaip vadinasi drama, kurią Vydūnas parašė 1928 m.? (10 taškų)

GALVOSŪKIS NR. 60

1. Kas suredagavo ir parašė Vasario 16 akto tekstą? B. Kuriais metais buvo parašyti Mirties jūros raštai (serolis)? C. Kada Lenkijoje prasidėjo Jozefo Pilsudskio diktatorijos epocha (laikotarpis)? D. Ar tiesa, kad arkliai dažniausiai miega stovėdami? E. Kas buvo Lietuvos pirmasis karalius: Mindaugas (1251 m.) ar Notimeras (1008 m.)? Už visus teisingus atsakymus skiriama 10 taškų, o už dalinius — 5 taškai. Atsiuntę kun. dr. E. Gerulis

Artūro, didžiausio peštuko klasėje, mokytoja klausia:
— Kas užmušė Hanibalą?
— Na, aš šįkart tikrai niekuo dėtas, — atsakė Artūras.

Pasaulio lietuvių centro Naujųjų Metų sutikimo ruošos komitetas. Sedi: Irena Valaitienė, Irena Viržintienė, Janina Dodd. Stovi: Genė Rimkienė, Dalia Povilaitienė, Alfonsas Rauckinas, Vida Jesewitz, Roma Norkienė, Ray Strungys, Irena Draugeliene.

SKELBIMAI

•A. a. Elizabeth B. Slivinskas atminimą pagerbdama, jos duktė Laima Schonbeck tęsia paramą vieno lietuvių našlaitio, atsiųsdama \$150. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globa“ 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629.

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skierai gautės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

•Sumatros Singapūro dypukų sąjunga sveikina visus bendražygius Kalėdų proga ir linki džiaugsmingų ir pelningų dienų naujame amžiuje! Klajūnai gali kreiptis į būstinę pas Arūną, Suncet City, Tower Three #41.01, 8 Temasek Blvd., 038988 Singapore.

Kalėdinių suvenyru pirkimą ir pardavimą **TRANSPAK!** (Lietuvių draugų pastate) tel. 773 838 1050

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6743
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 5 v.p.
Seštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

773-585-9500